

Marechaussee Contact

1

2019

Marechaussee Contact
20e jaargang | nummer 1
Februari 2019

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks. Het wordt verspreid onder de begunstigers van deze stichting. De realisatie is in handen van de commissie Redactie MC en voorlichting.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Roel Bouwman (website)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Westland (eindredactie)

Aan dit nummer werkten verder mee:

Jan Bakker
Freerk van Rossem
Louis Coppen
Jack Vlaming

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

Zie pagina SMC-informatie bij begunstigersadministratie.

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 8 maart 2019.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Open Source Intelligence KMar
6	Beroeps Conijn wordt boer
9	IKNG Mijn tijd in Nederlands-Indië, deel 1
12	De Marechaussee grijpt in Aan de verkeerde kant
14	Dienstplichtigen Over doorzetten gesproken!
17	Reservisten Interview met Tess Veldhoven
18	Veteranen Hans Toet blikt terug op Cambodja (1992-1993)
21	Veteranen Diverse onderwerpen
22	1940-1945 De 'Arnhemsche ondergrondse strijder'
26	SMC Jack Vlaming legt voorzittershamer neer
28	SMC KO voor PCKMar; Reünie Bonaire
29	SMC Redactie zoekt versterking
30	Personalia
31	SMC-informatie

Foto omslag:
22 september 2018, tijdens 'Airborne
Luchtlandingen' op de Ginkelse Heide
(foto: Matthijs Tromp)

"Zou je eens willen nadenken om mij op te volgen als voorzitter van de Stichting Marechaussee Contact?" vroeg Jack Vlaming mij tijdens een bijeenkomst van (oud-)generaals KMar. "Jazeker, en daar hoef ik niet zo lang over na te denken, dat zou ik graag willen doen." Het duurde uiteindelijk, als gevolg van mijn uitgesteld functioneel leeftijdsontslag, nog een paar jaar voor het daadwerkelijk zo ver was. Er waren twee redenen waarom ik zo snel ja zei. Ik heb in de loop der jaren en zeker gedurende mijn laatste functies regelmatig met Jack en SMC te maken gehad en gezien wat een betekenis de stichting heeft voor allereerst de begunstigers, maar ook voor het beeld over de Koninklijke Marechaussee naar 'buiten'. De verbondenheid en zorg voor elkaar is bij de Marechaussee altijd groot geweest en tot op zekere hoogte ook gebleven. Toch hebben 'nieuwe' communicatie, verzakelijking en andere maatschappelijke factoren aan begrippen als verbondenheid en kameraadschap een andere intensiteit gegeven.

SMC kan in de ontstane behoefte voorzien, zoals verbondenheid voort te zetten en/of te verdiepen en kameraadschap te faciliteren. Een andere reden was dat het mij intrigeert dat SMC vooral lijkt te leven bij 'wapenzusters en -broeders' buiten dienst. Terwijl juist vanuit het bovenstaande perspectief je zou verwachten dat ook actieve leden van de Koninklijke Marechaussee zich aangetrokken zouden voelen tot de stichting. Nou moet ik toegeven dat ook ik in eerste instantie bij SMC dacht aan oudgedienden (beroeps en dienstplichtig) van 'Het Wapen', Korps Militaire Politie en/of Korps Politietroepen. Maar alweer een jaar of tien terug werd ik tijdens de Veteranendag KMar in Apeldoorn door een enthousiaste vrijwilliger van SMC overtuigd dat de stichting ook voor mij betekenis had. Al was het alleen maar dat ik als begunstiger het werk van de stichting naar anderen toe mogelijk maak. Dus de uitdaging om ook meer actieve leden van de KMar met de stichting kennis te laten maken, neem ik graag aan. En het zou natuurlijk mooi zijn als ze dan ook begunstiger worden.

Uiteraard heeft in mijn antwoord aan Jack ook meegespeeld dat je niet snel nee zegt tegen hem. Tijdens de eerste vergadering van het algemeen bestuur SMC, waarbij ik de voorzittershamer overgedragen kreeg, heb ik Jack gecompimenteerd over de vitaliteit en doorontwikkeling van de stichting. Ik gun hem, ongetwijfeld net als u, weer een nieuwe fase toe samen met Virginia. Zoals hij zelf zegt: "wat dichterbij huis" en "uit het oog maar niet uit het hart". Gelukkig zal Jack zich namens SMC blijven bemoeien met enkele zaken die hem nauw aan het hart gaan, waaronder het onderzoek 'Dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950'. Dit leest u verderop in een artikel gewijd aan Jack. Vanaf deze plek wens ik hem en Virginia het allerbeste toe.

Velen van u zullen de vraag herkennen, hoe dat nu bevalt 'met functioneel leeftijdsontslag zijn'. Ik antwoord vooralsnog dat 'het niet meer moeten' heerlijk aanvoelt. Eigenlijk kom je eerst in een fase, en ik ben er hopelijk nog lang niet uit, van het 'ont-moeten'. De eigenlijke betekenis is natuur-

“Ont-moeten”

lijk: tegenkomen of treffen, maar als je het voorvoegsel 'ont' uitlegt als dat iets niet meer moet, wordt een ontmoeting, een samenkomen waar je voor kiest, die niet opgelegd is of berust op toeval. En, naast vele andere activiteiten, is dat wat ook SMC faciliteert: het organiseren van ontmoetingsmomenten en -plaatsen rondom thema's, passies en gebeurtenissen die ons verbinden. Het is aan u om daar wel of niet gebruik van te maken. Niets moet, veel kan en mag! Ik wil mij daar als voorzitter van de stichting graag voor inzetten.

Het is inmiddels een goede gewoonte geworden dat de voorzitter van SMC in zijn 'observaties' zo nu en dan een 'zijlicht' laat schijnen op (maatschappelijke) ontwikkelingen en gebeurtenissen die van invloed zijn op de Koninklijke Marechaussee en haar (oud-)medewerkers. Ik ben zeker niet van plan met deze gewoonte te breken. Ik zie er naar uit u op deze ongedwongen manier te blijven ontmoeten via ons blad, maar vooral ook op onze gebruikelijke bijeenkomsten. Rest mij u veel plezier en wellicht herkenning toe te wensen bij het lezen van dit eerste nummer van Marechaussee Contact in 2019.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Donderdag 7 maart 2019

Reünie Aro en kaderklas dienstplichtlichting 79-2

De Aro en kaderklas van lichting 79-2 houdt exact na 40 jaar een reünie. De meeste maten zijn bereikt maar er missen nog enkelen.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: J. Seugling | jjj.seugling@gmail.com

Woensdag 20 maart 2019

SMC-contactmiddag Buren

De eerste contactmiddag van het jaar voor alle SMC-begunstigers is weer in het Marechausseemuseum. Aanvang 14.00 uur, kosten p.p. € 12,50 inclusief buffet. Niet-begunstigers zijn van harte welkom, zij betalen p.p. € 25,00. Tijdens deze middag zal ook de Algemene Ledenvergadering van de Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC) worden gehouden.

Aanmelden door overmaken van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Buren; betaling uiterlijk 15 maart i.v.m. catering. Heeft u dieetwensen, dan dit bij de aanmelding vermelden.

Locatie: Dependance Marechausseemuseum, Buren

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 28 maart 2019

Reünie 40e wachtmeesterkursus (82/83)

Anne-Roel de Boer en Herman Evers organiseren een reünie voor de deelnemers aan de 40e wachtmeesterkursus KMar.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Herman Evers | evershk@kpnplanet.nl

Anne-Roel de Boer | 123deboer@gmail.com

Maandag 1 april 2019

Museumdag Marechausseemuseum

Tijdens deze museumdag zal o.a. door de Stichting Vrienden van het Museum der KMar brochure nr. 53 'De Koninklijke Marechaussee in het Caribisch gebied', geschreven door René van der Deurne, worden gepresenteerd. De uitnodigingen worden verzorgd door de museumdirecteur (o.a. de donateurs van deze brochure krijgen een uitnodiging).

Locatie: Dependance Marechausseemuseum, Buren

12, 13, 14 april 2019

Reünie Brigade Stolzenau

René Westerman organiseert een reünie voor iedereen die vanaf 1966 bij Brigade Stolzenau (D) heeft gediend. Voor nadere info en aanmelden, e-mail René.

Locatie: volgt

Contact: René Westerman | reunie.kmar.stolzenau@gmail.com

Woensdag 24 april 2019

Bezoek aan PIT-museum Almere

SMC organiseert een bezoek aan het museum voor politie, brandweer & ambulance, het zogenaamde PIT Veiligheidsmuseum in Almere (zie www.pitveiligheid.nl).

Programma:

11.00-12.00 uur: ontvangst/zelfstandig museumbezoek

12.00-12.45 uur: lunch

12.45-13.45 uur: rondleiding 3 groepen ca. 10 personen

13.45-15.00 uur: zelfstandig bezoek/frisdrank of koffie/thee

De kosten zijn voor begunstigers met partner en begeleider p.p. € 15,00. Niet begunstigers zijn ook van harte welkom, zij betalen p.p. € 25,00.

Aanmelden door overmaken van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. PIT-museum. Graag uw adres vermelden. Betaling uiterlijk 17 april i.v.m. catering.

Locatie: PIT-museum, Schipperplein 4, 1315 SB Almere

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Dinsdag 14 mei 2019

Reünie beroepslichting 69-3

Ben van Aalst organiseert een reünie voor zijn beroepslichting. Voor aanmelden en info stuur een e-mail naar Ben.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Ben van Aalst | ben.van.aalst@hotmail.com

Woensdag 22 mei 2019

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

Deze contactmiddag op de Koningin Máximakazerne is voor alle SMC-begunstigers met partner/begeleider. Aanvang 13.30 uur, kosten p.p. € 15,00 inclusief Indische rijsttafel. Niet-begunstigers zijn ook van harte welkom, kosten p.p. € 25,00.

Aanmelden (uiterlijk 16 mei) door overmaking van het verschuldigde bedrag op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Badhoevedorp. Heeft u dieetwensen, dan dit bij de aanmelding vermelden.

Locatie: Koningin Máximakazerne, Sloterweg 400, 1171 VK Badhoevedorp

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 23 mei 2019

Reünie beroepslichting 76-1

Loek Ruppert en Herman Leeninga organiseren een reünie voor hun lichtingsgenoten. Aanmelden bij Loek of Herman.

Locatie: Dependance Marechausseemuseum, Buren

Contact: Loek Ruppert | loek.ruppert@gmail.com

Herman Leeninga | hleeninga976@telfort.nl | 06-21392513

Donderdag 20 juni 2019

SMC-reünie Boerma-Plaizier/MPIII

Nadere informatie volgt in MC 2019-2

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl!

Open Source Intelligence KMar

Op Camp New Amsterdam in Huis ter Heide is team OSINT te vinden, oftewel Open Source Intelligence KMar. Het team van ruim tien man speurt alle geledingen van het internet af naar verdachte zaken. De eenheid bestaat nog maar een paar jaar, maar wordt al overspoeld met aanvragen voor informatie, vertelt eerste luitenant Henk, hoofd OSINT KMar.

OSINT is een afdeling binnen de intelligence organisatie van het Landelijk Tactisch Commando (LTC). De eenheid is in 2014 begonnen tijdens de Nuclear Security Summit in Den Haag en bij de nasleep rond de MH17-vliegramp in Oekraïne. Toen bleek al: de informatie die OSINT aanlevert uit openbare bronnen is van essentieel belang voor het informatiegestuurd optreden.

Open bronnen

Via digitale bronnen is een schat aan informatie te achterhalen, die voor de gemiddelde internetgebruiker verborgen blijft. Maar daar weet de goed opgeleide OSINT-werknemer wel raad mee. Zij monitoren niet alleen de klassieke bronnen als kranten, tv en radio, maar ook digitale bronnen zoals sociale media, diverse overige websites en moeilijk toegankelijke digitale handelsplaatsen op het darkweb voor de verkoop van verboden zaken als wapens, drugs en identiteitsdocumenten. Enkele voorbeelden van vragen die OSINT binnenkrijgt:

- alle contacten in beeld brengen rond een verdachte
- de locatie van iemand achterhalen op dat moment
- een evenement monitoren: worden

er geen rare dingen aangekondigd op sociale media?

- extreemlinkse en -rechtse groeperingen monitoren: kondigen ze acties aan?
- de identiteit achterhalen van een anonieme verstuurder van een dreig-tweet of een aanbieder van defensie-veiligheidsartikelen.

Immigratie

De afdeling is vooral actief tijdens kantooruren maar draait ook piketdiensten om bij opkomende zaken meteen hulp te bieden, zoals dreig tweets. De onderzoeksvragen komen van de recherche en van de Officier van Dienst Intell van het Landelijk Tactisch Commando. Maar OSINT neemt voor zover nu mogelijk ook zelf het initiatief tot onderzoeken, om nog beter bij te kunnen dragen aan informatiegestuurd optreden. De focus ligt momenteel op de onderwerpen migratiecriminaliteit en CTER (contra-terrorisme, -extremisme en -radicalisering).

Dynamisch

De hele dag achter de pc, je moet er maar van houden. Fysiek is het zeker niet de meest inspannende baan, maar geestelijk des te meer. De wereld van OSINT is heel dynamisch. Werknemers

moeten voortdurend opleidingen doen om alle technologische en analytische ontwikkelingen te kunnen bijbenen. Ze volgen onder meer de 'islamic extremism media' analyse en de 'social media intelligence' opleiding in Engeland. Of de modules OSINT 1 en 2 op de International Anti Crime Academy in Rijen. "Up to date blijven is de grootste uitdaging. Er komt veel op ons af. Dat maakt het werk spannend, maar soms ook zwaar", weet een van de 'collators'.

Groeien

De afdeling zit duidelijk in de lift. OSINT krijgt er volgend jaar enkele mensen bij en wil doorgroeien naar dertig man in 2023. De grote vraag naar Open Source Intelligence wordt momenteel deels opgevangen door tijdelijke bijstand van reservisten van het Defensie Cyber Commando. Ook hebben studenten van Defensity College nuttige onderzoeken verricht op het gebied van nepnieuws, darkweb en 'online gaming & virtual environment'. Wat hen drijft? Het geeft een kick als je een waardevolle bijdrage kunt leveren aan een onderzoek.

Bron: KMarMagazine 2018-09
(tekst: ritmeester Henny de Boer)

Conijn wordt boer

Kees Conijn neemt het melkveebedrijf van zijn vader over, maar is ook jarenlang beroepsma-rechaussee en politieagent in hartje Amsterdam. Uiteindelijk blijkt zijn liefde voor de koeien toch groter te zijn dan voor de junkies op de Zeedijk. Twaalf uur per week werkt Kees nog bij de politie maar de boerderij heeft hij inmiddels verkocht. De redactie spreekt met hem en dat levert een boeiend verhaal op. | Door: Jan Gaasbeek

foto: Agrio | Susan Rexwinkel

Noord-Holland, land van uitgestrekte polders, plassen, kassen, kanalen en boerderijen. Kees Conijn is een van de 'plattelanders', de mensen die er leven en hun brood verdienen. Die in weer en wind vol hartstocht het hele jaar aan de slag zijn. Kees wordt in 1959 in Noord-beemster geboren en brengt zijn jeugd door op de boerderij van zijn ouders daar. Op twaalfjarige leeftijd moet hij samen met zijn moeder een half jaar de boerderij runnen omdat zijn vader ziek is. Kees gaat niet naar de landbouwschool maar naar de mavo. Dat is niet wat hij zoekt en een jaar later gaat hij

naar de lts in Alkmaar. Plannen om de mts te gaan volgen, gaan niet door. Als zestienjarige – hij heeft nog geen zin om te boeren – krijgt hij belangstelling voor de Rijkspolitie en wil in een snelle Porsche rijden. Hij wordt te jong geacht en moet over een jaar terugkomen. Daar wil hij niet op wachten en solliciteert via de Brigade Alkmaar bij de Koninklijke Marechaussee. Op 6 september 1976 vangt in Apeldoorn de opleiding aan en stapt Kees voor het eerst in zijn leven in een trein. Na de opleiding, waar ook het motorrijbewijs wordt behaald, volgt plaatsing in Den Haag bij de Brigade Clingendael. Na een wachtperiode van veertien maanden gaat hij eind 1978 bij de garnizoensbrigade in Amersfoort werken.

Een paar jaar later wordt Kees op zijn verzoek geplaatst bij de Brigade KMar Amsterdam-Bijstand en gaat op 1 april 1982 over naar de Gemeentepolitie Amsterdam. Hij volgt als agent de opleiding van een jaar en na een stageperiode met tevens een indeling bij een paraat ME-peloton, wordt Kees in 1983 geplaatst bij bureau Warmoesstraat. "Mijn eerste lijk daar toen ik een onderzoek meeliep bij de recherche was

een heftige ervaring. Wij moesten de deur forceren in een pand om een kamer binnen te treden. Het stonk er verschrikkelijk en ik heb nog nooit zoveel vliegen en maden bij elkaar gezien. In de kamer werd een jongen aangetroffen die was overleden. Hij had een spuit in zijn arm. Tijdens de sectie door dokter Zeldenrust zagen wij dat het hoofd volledig was leeggegeten door de maden. Ook waterlijken heb ik aangetroffen. Met mijn groep op straat werden wij eens opgeroepen uit te kijken naar zo'n lijk in een gracht uitkomend op het IJ. Wij troffen het lijk aan en een van onze groep heeft toen met een lange stok dat lijk afgeduwd naar het IJ. De zaak was toen voor de Rijkspolitie en wij hoefden niets op papier te zetten. Er werd natuurlijk wel goed uitgekeken dat niemand het zag."

"Ondanks alle ellende (hoeren, junkies en daklozen) heb ik toch veel gelachen daar. Maar het werken bij bureau Warmoesstraat was ook eentonig. We moesten twee á drie dagen per week alleen junkies van de Zeedijk wegjagen. Niet arresteren want daar ging teveel administratief werk inzitten. Ik herinner mij ook nog, voordat ik naar de politie

1976, OCKMar, Kees Conijn (vijfde van links)

overging, dat ik met andere marechaussees werkzaam was bij het Politie Parkeerterrein Oostelijke Handelskade (PPOH). Daar werden auto's gestald die uit de stad waren weggesleept. Na een maand werden de auto's door Domeinen bij opbod verkocht. Daar waren echt nieuwe auto's bij die, ongelooflijk, gewoon niet opgehaald werden. Deze waren natuurlijk afkomstig uit het criminele circuit. De auto's gingen vaak via biedingen goedkoop van de hand en wij profiteerden daar ook van."

Kees werkt vanaf de tijd dat hij bij de Brigade Amersfoort is geplaatst, in zijn vrije tijd veel op de boerderij van zijn vader. Hij krijgt steeds meer interesse voor het boerenleven waardoor de boerderij gaat trekken. Zijn jongste broer geeft aan dat hij niet de opvolger op de boerderij wil worden. Kees wil dat wel en gaat in mei 1986 een maatschap met zijn ouders aan. Bij het politiebureau Nieuwezijds Voorburgwal gaat hij nu in deeltijd werken: eerst tachtig en al snel vijftig procent. Later wordt dat twaalf uur. Hij wordt volledig eigenaar en laat in 1991 een nieuwe woning bij de boerderij bouwen waar hij met zijn gezin intrekt. Daarachter wordt in 1994 een nieuwe ligboxenstal gebouwd die in 2005 eens zo groot wordt gemaakt. Hij hoopt dat zijn zoon Peter hem opvolgt, maar deze heeft geen interesse en gaat... bij de Koninklijke Marechaussee werken! Hij werkt momenteel als wachtmeester op Schiphol. Nu er geen opvolger is, heeft doorgaan als boer dan wel zin? Door omstandigheden moet dertien hectare land worden ingeleverd, waardoor ook 25 koeien moeten verdwijnen. Daarnaast moet er worden geïnvesteerd in onderhoud. Kees besluit in januari 2018 de boerderij te verkopen en woont nu in Spierdijk.

"Ik hield 80 melkkoeien die dagelijks moesten worden gemolken. Vroeger gebeurde dat met de hand en later met een melkinstallatie. Er voor in de plaats kwamen melkrobots en om de koeien te laten herkennen, kregen ze een halsband met responder en stappenteller om. Er werd 24 uur per dag gemolken. Koeien mogen pas na zes uur weer melk geven. Gemiddeld werden mijn

koeien 3 tot 3,2 keer per dag gemolken. 15.000 tot 18.000 liters melk werden wekelijks afgeleverd aan de zuivelfabriek. De koeien hadden allemaal een naam en nummer en ze gingen zelf naar de melkrobot, ook als ze buiten liepen. Jonge koeien komen wel 30 tot 40 keer bij de robot voordat ze door hebben dat ze na zes uur weer mogen. Naar de robot gaan betekent voer krijgen en melken, maar alleen op het juiste moment. Komen ze te vroeg worden ze weggestuurd. Oude koeien doen dat heel relaxt en denken onze tijd komt wel."

"Door de melkrobot was er minder contact met de koeien zoals dat vroeger wel het geval was. Ik kon op de computer aflezen wanneer een koe ziek was, maar ik zag het zelf eerder wanneer ik er tussen liep wat ik dan ook regelmatig deed. Vanuit mijn werk kon ik inloggen op de computer thuis en zag dat een koe niet bij de melkrobot was geweest, belde dan mijn vader en vroeg hem of hij die koe er alsnog naartoe wilde jagen. Op de computer kon ik ook zien of een koe tochtig was. Een koe maakt dan meer stappen, is drukker, dan een andere koe wat tijdens het melken middels de stappenteller wordt uitgelezen. Koeien verblijven minimaal vier maanden per jaar (120 dagen) op het land. Dat is een verplichting van de melkfabriek. Ook de politiek wil dat. Maar het is weersafhankelijk en het land moet begaanbaar zijn. Trouwens koeien willen niet altijd naar buiten en maak dat de politiek maar eens wijs."

"Wanneer zij in de winter op stal staan, moet er ook voer zijn. 's Zomers wordt

daarvoor gras ingekuuld. Nog een hele wetenschap! Voordat ik het gras inkuilde, moest eerst zorgvuldig worden beoordeeld wanneer het gemaaid – eigenlijk geoogst – kon worden. Dat is van belang omdat dit de productie van de melk beïnvloedt. Gras is niet zomaar een plantje. Gras is belangrijk voor de eiwitten en een koe kan daar heel veel melk door geven. Het moet droog gemaaid worden en er moet een stengeltje inzitten want anders merkt de

1984, Amsterdam, krantenartikel, Kees Conijn (links)

2018, Noordbeemster, bedrijf van Kees Conijn

2014, Noordbeemster, koeien op stal

foto: 'still' van NH Nieuws

foto: 'stijl' van NH Nieuws

2014, Noordbeemster, gras inkuilen

foto: 'stijl' van NH Nieuws

2014, Noordbeemster, terug van politiedienst

pens van de koe niet dat er wat zit en gaat deze niet herkauwen. Het voer wordt dan niet goed benut. Als het gras jong is, zit er alleen maar blad aan – net spinazie – en merkt de koe niet dat er wat in de pens zit. Het voer wordt er dan weer snel uitgepoept. Wanneer het gras wordt ingekuild, is het ook belangrijk dat het goed wordt aangereiden. Dat gebeurt door een landbouwvoertuig over de hoop gras te laten rijden. Daarmee wordt voorkomen dat het gaat broeien. Wanneer het gras is platgereden, wordt het nauwkeurig afgesloten met landbouwplastic en zo komt het melkzuurbacterie proces op gang. Dat proces haalt de aanwezige zuurstof uit de kuil en het melkzuur wordt gevoed door suiker. Het is niet even een kwestie van maaien, er komt echt meer bij kijken."

"Wanneer de koeien op stal staan, eten ze kuilgras met mais, bierbostel, perspulp van suikerbieten, soja, wortelen en rode bieten. Goede voeding is belangrijk. Om 50 liter melk te kunnen produceren, is 25 kilo droge stof met goede ingrediënten en 150 liter water nodig. Een koe houdt overigens niet van verandering en wil eigenlijk elke dag hetzelfde eten. Een koe slaapt maar een uur per dag en is verder een groot gedeelte van de dag bezig met eten en herkauwen."

"Koeien moeten ook kalveren krijgen, dat houdt de melkproductie hoog. En voor kalveren is het zeer belangrijk dat zij zich binnen een uur na de geboorte met melk/biest van de moeder voeden. Daarmee worden als het ware de dar-

men geseald om inwerking van bacteriën te voorkomen. Zelf insemineerde ik de koeien en had daarvoor een tank met stikstof waarin rietjes met maar vijf druppels verdund sperma zaten. De vrouwelijke kalfjes hield ik zelf maar stiertjes (mannelijke kalfjes) werden vaak verkocht."

De koeien worden bij Kees goed gevoed en de omstandigheden op zijn bedrijf zijn best. Ja, hij verwent ze een beetje – Kees vindt dat prima want ze verwennen hem ook – en zo valt hij regelmatig in de prijzen als zijn koeien/ vaarzen tijdens wedstrijden worden

foto: Corrie Bos

2018, Spierdijk

gekeurd. En dat het met de melkproductie ook goed zit, blijkt uit diverse trofeeën. Zo heeft koe Anna op 15 juli 2008 – ze is dan precies twaalf jaar oud – maar liefst 100.000 kg (110.200 liter) melk gegeven. Ook andere koeien leveren zo'n geweldige prestatie!

De twaalf uur per week die Kees nog bij de politie werkt, verricht hij bij de afdeling Centrale Executieve Taken van de politie-eenheid Amsterdam. Hij stopt op 1 maart 2019, in de maand dat hij zestig jaar wordt. "Stilzitten ga ik niet, dat deed ik toch al niet. Als boer ben ik zeer weinig op vakantie geweest en ga dat zeker inhalen. Ik heb als buddy met mijn gehandicapte schoonzuster al een zestiendaagse wandeltocht gemaakt vanuit Portugal naar Santiago de Compostella in Spanje. Ik ben gevraagd om wedstrijden te organiseren voor veekeuringen en werk soms met landbouwvoertuigen bij veehouders. Ik ben actief op het gebied van kunstmatige inseminatie, speel 'walking football' en veel bezig met mijn grote hobby: motorrijden met mijn Triumph Tiger 1200."

Kees was boer in hart en nieren en stond voor zijn bedrijf. Het was plezierig hem te interviewen: een mooi inkijkje in het boerenleven waar tegenwoordig robot, mens en dier centraal staan. Bronnen: NH Nieuws (zie <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/145018/Veehouders-openen-deuren-tijdens-Weidedagen>), regionaal nieuwsblad De Uitkomst, en landbouw vakblad Agraaf.

Mijn tijd in Nederlands-Indië

Zomer 1945, de oorlog was voorbij, dat dacht het merendeel van de Nederlandse bevolking. Maar voor ongeveer 120.000 Nederlanders was dat niet het geval. Er volgden voor hen nog twee tot drie zware jaren als militair in de Indische Archipel.

Deel 1 | Door: Jan Bakker

Volgens de oproep van 28 december 1945 was Jan H. Bakker verplicht voor de indelingsraad te verschijnen op maandag 7 januari 1946 om 8.30 uur in het Buurthuis, Linnaeusplein 3 te Groningen. Er was genoemde maandag, 's morgens vroeg, geen personen-trein van Hoogeveen naar Groningen, maar ik mocht op een stoomlocomotief van een goederentrein meerijden. Op de oproep voor de keuring stond onder andere dat ik niet behoefde te verschijnen als ik was opgenomen in een krankzinnigen- of idiotengesticht of een geestelijk ambt bekleedde. Niets

1946, MP'er Jan Bakker in opleiding

van dat alles, dus ik ging en werd goedgekeurd. Ik behoorde bij de eerste dienstplichtigen van na de oorlog en tevens tot de eerste dienstplichtigen in de geschiedenis van Nederland die bestemd waren voor uitzending overzee.

Op 2 mei 1946 stapte ik de infanteriekazerne in Assen binnen en werd ingelijfd bij 5-3-1 Regiment Infanterie als gewoon dienstplichtige der lichte 1945. Zo noemde men dat toen. Het was er geen vrolijke boel, maar dat was natuurlijk ook niet de bedoeling. Het gebouwencomplex leek van buiten representatief, maar binnen was duidelijk te zien dat er nog van alles aan mankeerde. Zo kort na de bevrijding was er gebrek aan alles. Dat was geen wonder, uit het niets een leger opbouwen is een reusachtige opgave en dan met de wetenschap dat een grote troepenmacht spoedig aan de andere kant van de wereld een zware taak zou krijgen.

De eerste dagen in Assen was het exerceren en nog eens exerceren en wennen aan orde en discipline. Ik ontdekte dat in de militaire maatschappij geen eigen mening bestond en een eigen wil kon je helemaal vergeten. De sergeant was de baas, ofwel hij was de commandant van ons peloton. Elke ochtend was het appèl, aan de voorkant, de straatzijde van het gebouw. Ik keek dan door het hek de vrije wereld in en ondertussen luisterde ik naar de sergeant die op zijn dwingende toon mededeelde wat er de komende dag geleerd en gedaan moest worden; je werd niet zo maar een gedecoreerde zandhaas.

Maar op zekere dag had men iets extra's mee te delen. Na de dagelijkse preek van onze sergeant nam een of-

Toen Jan Bakker 75 jaar was geworden, had hij tijd genoeg om zijn verleden aan het papier toe te vertrouwen. In zijn in 2003 uitgekomen boek 'Jan H. Bakker' beschrijft hij ook de drie jaar die hij bij het Korps Militaire Politie/ KMar in het voormalig Nederlands-Indië heeft gediend.

De redactie heeft van hem toestemming gekregen om dat deel van zijn boek in Marechaussee Contact op te nemen. In zes afleveringen maken wij u deelgenoot van zijn belevenissen op de buitenposten in toen dat deel van ons Koninkrijk. Veel oud-Indië-gangers zullen hetzelfde hebben meegemaakt en daar zelden over hebben gesproken. Met deze artikelen hopen wij ook hun familieleden meer achtergrondinformatie te geven.

ficier het woord. Hij vertelde dat je overgeplaatst kon worden van het hart van het leger, namelijk de infanterie, naar de Militaire Politie. Diegene die daar iets voor voelde, moest een paar passen naar voren maken en hem zou dan gevraagd worden wat zijn beweegreden was om de infanterie te willen verlaten. Ik was bescheiden van aard en trad niet graag naar voren, maar de Militaire Politie leek mij een afwisselender job dan hier bij de zandhazen. Als enige deed ik een paar passen naar voren. Op de vraag van de officier waarom ik de MP prefereerde, gaf ik als antwoord dat ik van orde en regel hield. Dat was kennelijk voldoende, want ik moest mij onmiddellijk melden bij de MP-opleiding in de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. De lege-

ring in de Willem III was beduidend beter dan in Assen. Het complex in Apeldoorn was van vlak voor de oorlog.

De opleiding was streng en ook hier veel exercities en langdurige inspecties. Het kader was opgeleid in Engeland en veel Nederlandse militaire uitdrukkingen kregen benamingen uit het Engelse legerjargon: een koppel werd belt genoemd, enkelstukken werden anklets en etensblikken werden mess tins. Op het onderhoud van het uniform werd steeds een strenge controle uitgeoefend. Koppel en enkelstukken moesten geblancoëd worden en het koperwerk moest dagelijks gepoetst worden, ook de achterzijde, want ook daar werd geïnspecteerd. Je schoenen, de kistjes, hadden een speciale behandeling nodig. De schoenneuzen moesten spiegelen, eerst poetsen met schoensmeer en een beetje spuug, daarna weer een hele dikke laag schoensmeer erop en dit werd in brand gestoken. Vervolgens moest je de schoenneus egaliseren met bijvoorbeeld de steel van je tandenborstel. Nog even met een super zachte doek nawrijven en je neus was als een spiegel. Probeer het maar.

Als wapen kregen we eerst een Lee-Enfield geweer, een zwaar Engels geweer, maar niet geschikt voor militair politiewerk. Later zouden we een stengun krijgen. Al spoedig kreeg iedereen een motorfiets toegewezen. Het waren oude beestjes van het merk Norton en Matchless. Er werd niet alleen op de openbare weg en de hindernisbaan van de kazerne gereden, maar vooral veel in de omgeving van de Posbank op de Veluwe. Niet alleen het rijden, ook de motortechniek moest grondig geleerd worden. Een van de jongens was geen held in de motortechniek en hij schrok danig toen, 's morgens bij het wakker worden, zijn motor volledig gesloopt naast zijn bed stond. Maar met gezamenlijke hulp kwam de motor voor het appèl weer in elkaar, alleen ons ontbijt schoot er bij in.

Op het vliegveld Deelen kregen we les in het defilé-rijden, met twintig motoren steeds met z'n vieren naast elkaar rijdend in paradesnelheid. Het kostte aardig wat moeite. Vooral dat langzame

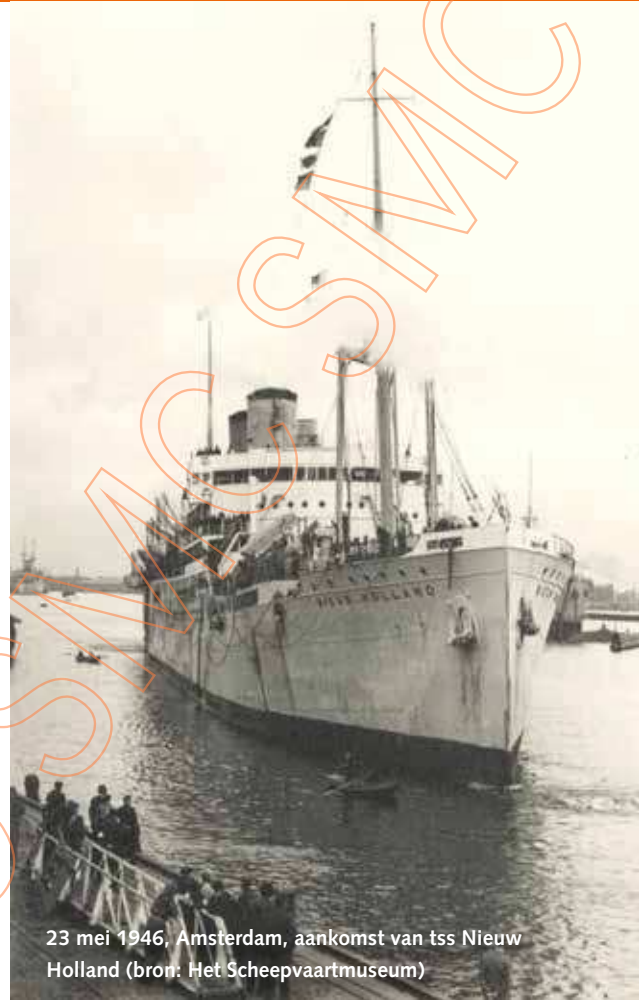
rijden op die oude, aftandse motoren was een probleem. Maar bij een groot defilé van de voor Indië bestemde troepen, gehouden in Utrecht, verliep ons optreden wat het rijden betrof, perfect. Alleen van onze motoren viel hier en daar een onderdeel af, ook mijn koplamp hing er slap bij. De Franse generaal De Lattre de Tassigny die de parade had afgenomen, sprak er na afloop zijn bewondering over uit. Dat stond tenminste in de krant. Omdat ik nog een nabehandeling van de kaakoperatie moest ondergaan, werd mijn vertrek naar Indië een boot uitgesteld en zou nu plaatsvinden op 29 oktober 1946 met troepentransportschip 'Nieuw Holland', een boot die voor de oorlog verbindingen onderhield tussen eilanden in de Indische Archipel.

En zo vertrok op 29 oktober 1946 de 'Nieuw Holland' met een groot contingent dienstplichtige militairen uit de Amsterdamse haven naar het Verre Oosten, een bootreis die ongeveer 25 dagen zou duren. Het leven aan boord van een troepentransportschip is wel iets anders dan het verblijf op een cruiseschip, waar je een eigen hut hebt met badkamer en toilet, een culinaire voorziening en bediening, waar de meeste hotels niet aan kunnen tippen. Deze toeristen moeten daar dan ook veel voor betalen: wij kregen er geld voor, een paar gulden per dag. Maar dan sliepen we wel met vele tientallen in grote donkere en stinkende ruimten op hangmatjes. Boven je, onder je, naast je, overal hingen je maten in matjes. Boven op het dek stonden we in de rij voor een korte zoutwaterdouche met speciale zoutwaterzeep, zeep die niet schuimde. En daarna gezamenlijk de piepers jassen.

Ons detachement, ongeveer twaalf man groot, kreeg de taak van scheepspolitie. We kregen een armband met opschrift SP (scheepspolitie), het bokkentuig was wit en onze platte pet, het vliegdekschip, kreeg een rood overtrek. Onze taak bestond ondermeer uit het

toezicht houden op het gedrag van de militairen, het controleren van het rookverbod in de ruimten en het oefenen in het afsluiten van de waterdichte schotten (in het Kanaal werd gevaren door een smal mijnen vrij gebied). Verder toezicht op gestraften (onder in de boot, op de plek waar men het meeste last had van zeeziekte, waren een paar cellen) en vooral de controle op de noodrantsoenen, die opgeborgen waren in de reddingboten en vlotten, bleek nodig.

Doordat wij constant dienst hadden, kregen wij een beter onderkomen. We mochten de helft van het scheepshospitaal betrekken en een infanterist werd ons toegewezen als hulp. Hij moest ons scheepsservies na de maaltijd schoonmaken en terugbrengen naar de mess. Tot zijn taak behoorde ook onze was te doen. We hadden de beschikking over twee badkamers met zoetwater. Een die wij gebruikten, had een douche. De tweede badkamer werd het domein van onze hulp, de infanterist. Hij kon daar de was en de afwas doen. Na enige

23 mei 1946, Amsterdam, aankomst van tss Nieuw Holland (bron: Het Scheepvaartmuseum)

dagen ontdekten we dat de badkuip van onze hulp halfvol was met niet afgewassen scheepsservies. "Waarom houd je de vaatwas niet elke dag bij?", vroeg een van onze jongens. "Zorg dat over een uur alles opgeruimd is", vervolgde mijn collega. Een uur later gingen we in de badkamer kijken en alles was opgeruimd. De infanterist keek ons ironisch aan en zei: "Nu tevreden? Alles is opgeruimd." Verder zei hij niets, maar met een spottende glimlach keek hij naar de open patrijspoort. Hij zal gedacht hebben, de zee wast wel af. We hebben onze hulp teruggestuurd naar zijn onderdeel. Er waren vervangers genoeg.

Port Said, de Egyptische haven, werd bereikt en het anker uitgegooid. Onmiddellijk werd onze boot omsingeld door tientallen kleine bootjes met allerlei koopwaar, vooral leren artikelen, pantoffels, portefeuilles en tassen. De kooplui mochten niet aan boord komen, maar een bekende goochelaar kreeg wel toestemming om aan boord zijn truc te vertonen. Onder het geroep van "kiepetje, kietje, weg" liet hij een levend kuikentje steeds verdwijnen en weer te voorschijn komen. Wij deden dienst bij de neergelaten trappen om ieder ongewenst persoon tegen te houden, maar zelfs langs de ankerkabels trachtte men aan boord te komen. Op zeker moment zagen we een binnengesloten Egyptenaar er vandoor gaan met een baal meel uit onze proviand. Samen met een collega hebben wij hem beetgepakt, de zak meel in beslag genomen en hem van bovenaf het water ingegooit. Dat wij ze

zo moesten aanpakken, hadden we van het scheepspersoneel geleerd.

Na het bunkeren van de oliebrandstof en het inslaan van verse groenten, voeren we verder het Suezkanaal in. De doortocht van onze boot door het kanaal kostte de schatkist fl. 40.000,-. De kanaaltocht zorgde voor de militairen aan boord voor enige afleiding. We zagen een zee van zand. Hier en daar stonden Arabieren te zwaaien met alle lichaamsdelen waar ze mee konden zwaaien. Na een kort oponthoud in Suez voeren we de Rode Zee in. Het werd de eerste kennismaking met grote hitte. Dat was wel even wennen. In de verte zagen we soms een berglandschap en af en toe een strand met palmen. Maar het leek geen vakantieland. Het was er heet en droog en er heersten waarschijnlijk nog middeleeuwse toestanden. Ik keek op mijn zakatlasje. Dat land moest Jemen zijn. Maar wie dacht er toen, na vijf jaar oorlog en nog een Indische tijd voor de boeg, aan vakantie en dan nog wel hier in dit vreemde land aan de Rode Zee. En toch, 43 jaar later in 1989, sliep ik hier op een veldbedje onder die Jemenitische palmen. Een van de heetste plekjes van de wereld en de toestanden waren er nog steeds middeleeuws.

We voeren verder en verlieten de Rode Zee, om daarna het anker te laten vallen voor de havenstad Aden. Ook hier werd weer olie gebunkerd. Aan de kade zagen we een vrachtboot die men aan het lossen was. Een kraan hees er een groot net, gevuld met pakketten, van het

schip naar de kade. Maar voordat het net boven de bestemde plaats was aangekomen, brak het open en de vele tientallen pakjes kwamen op een verkeerde plaats terecht. Uit alle hoeken en gaten kwamen plotseling mannen te voorschijn die er met de pakketten vandoor gingen. Het zullen kerstpakketten voor

de in Aden gelegeerde Engelse militairen geweest zijn.

Er volgde nog een lange bootreis over de Indische Oceaan. Dagenlang varen zonder iets te zien, behalve de tientallen vliegende vissen die laag boven het water vliegend, de boot volgden. En dan die drukkende hitte, niet alleen overdag, maar ook 's nachts. Alle militairen mochten op het dek slapen; het was in de ruimen niet uit te houden. Tijdens ons wachtlopen in de nachtelijke uren moest je goed uitkijken, want overal lagen de jongens te slapen. Behalve bij de bakkerij, daar krioelde het van de ratten. De tropen kondigden zich aan en de medische dienst kreeg de handen vol, want rode hond en ringworm staken de kop op. Ook een gedeelte van ons onderkomen werd bestemd voor patiënten. Eindelijk naderden we het eiland Poeloe Weh, gelegen aan de noordpunt van Sumatra. Sabang, het havenstadje, was vanaf de zee niet te zien. Pas na het passeren van een landtong met dicht begroeide heuvels, werd de haven zichtbaar.

Na wekenlang varen, mochten we voor het eerst van boord. Onze eerste kennismaking met Indië duurde een paar uur. Wat kun je in zo'n kort tijdsbestek veel zien en leren. Bananen blijken pi-sangs te heten en kokosnoten klappers. Je zag vreemde bomen en heesters en in het heldere water van de haven zwommen honderden kleine kleurige vissen. Het was nog ongeveer 1800 kilometer varen naar Batavia. De evenaar moest nog gepasseerd worden en dat gebeurde op 20 november. Een onontkoombare gebeurtenis. Neptunus kwam aan boord om de mensen die nog nooit eerder de evenaar waren gepasseerd, in te zeppen. Bijna iedereen kwam daarvoor in aanmerking. Elk onderdeel moest een paar man aanwijzen en dat werden jongens die het kennelijk verdiend hadden. De Militaire Politie ontkwam er ook niet aan. Een van mijn collega's die toevallig vooraan stond, was de klos. Ik stond achteraan, zoals gewoonlijk. Tussen Sumatra en Java zagen we de rokende Krakatau, de vulkaan die in 1883 bij een grote uitbarsting duizenden slachtoffers eiste. We legden aan in Tandjong Priok, de haven van Batavia.

November 1946, Aden

Aan de verkeerde kant

In mijn kinderjaren had ik mijn eerste contact met het Wapen der Koninklijke Maréchaussée. Ik stond toen echter aan de verkeerde kant van de Wet. Mijn vriendjes en ik waren goede schutters, met katapulten wel te verstaan.

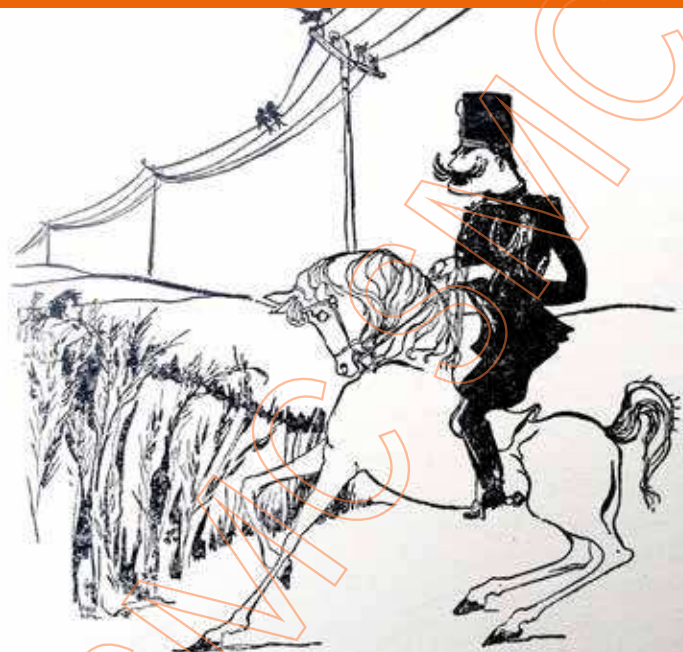
Het bezit van een dergelijk schiettuig was in die tijd reeds taboe, laat staan het schieten ermee. En toch hadden wij deze katapulten niet alleen voor ons plezier. Precies als tegenwoordig naties zijn bewapend met geweren, kanonnen, ja zelfs met bommenwerpers en straalvliegtuigen om zich tegen agressie te verdedigen, zo hadden wij katapulten nodig om de baas te blijven over de jongens van de kweekschool, die onder meer met slingers waren uitgerust. Destijds was ik een min of meer ijverig leerling van de Nutsschool en deze stond steeds op voet van oorlog met de 'kweek'. Een open veld, waar de soldaten wel eens oefenden en dat dan ook bekend stond als de piottenkuil [redactie: piot, Vlaams scheldwoord voor soldaat], lag tussen de beide scholen in en was geknipt om als slagveld te dienen.

Bloedige veldslagen werden daar geleverd en het resultaat was meestal, dat de meesten van ons een lange tijd met gaten in- en builen op het hoofd rondliepen. Op onverklaarbare wijze braken deze schooltwisten uit en wat men eigenlijk tegen elkaar had, wist niemand. Maar hoe dan ook, men kan begrijpen dat het zaak was om een goed schutter te zijn, wilde men in het voordeel blijven. Nu waren er twee manieren om met een katapult te schieten: over de wijsvinger van de rechterhand, als men tenminste rechts was en met een mik. Ik prefereerde een mik en stroomte soms dagen en weken het kreupelhout af om een eerste klas exemplaar te bemachtigen. Zo eenvoudig was het niet, het vorkje moest precies symetrisch zijn, de houtjes moesten stevig, maar ook niet te dik zijn en zo waren er nog meer bijzonderheden, die ik eigenlijk in de loop der jaren vergeten ben.

We bakten zelf onze projectielen, want met steentjes van onregelmatige vorm kon je nooit grote resultaten bereiken.

Dus draaiden we knikkers van klei of leem en lieten deze hard worden in de zon. En waarop kon je beter oefenen dan op de porcelainen isolatoren van de telefoonpalen? Niet ver vanwaar ik woonde liep de spoorlijn door een vallei en het scheen wel alsof de telefoonpalen met hun witte potjes er waren neergezet om als mikpunt te dienen voor onze schietoefeningen. Wat was het verrukkelijk om op een warme Woensdagmiddag, vrij van alle schoolbeslommeringen op het talud te zitten met je vrienden en een wedstrijd te organiseren in het stukschieten van die witte potjes, die zo verleidelijk blikkerden in het zonlicht. En wat een heerlijke sensatie als je zo'n ding raakte en in splinters zag vallen.

We beleefden echter op zo'n heerlijke Woensdagmiddag nog een andere sensatie, maar van een heel andere aard. Zo verdiept waren we in onze schietsport dat we te laat bemerkten, dat een kapitein der Maréchaussée kwam aangereden, over een nabij gelegen zandweg. En deze kapitein zag er allesbehalve mals uit. Je zou al bang voor hem worden als je hem op een partijtje ontmoette, maar onder deze précaire omstandigheden, leek hij ons gewoonweg een nachtmerrie met zijn streng gelaat en z'n gitzwarte, wilduitstaande snorren. De kapitein had ons nog niet bezig gezien of hij zette zijn paard in galop, maar nog vlugger renden wij weg en instinctmatig de beste wijze tot ontkoming vindend, renden wij ieder een verschillende richting uit. Dat werd onze redding, want de kapitein die gedacht had het hele zootje bij elkaar te verrassen, was een ogenblik in de war gebracht door onze tactiek. Van dat ogenblik dralen maakten wij een

ruim gebruik en we renden de nabij gelegen akker in.

Tot mijn grote schrik bemerkte ik echter dat de kapitein, die inzag dat hij niet alle jongens kon vangen, mij als doelwit had gekozen en nu ventre à terre [redactie: in gestrekte draf] achter mij aanzat. Ik ben altijd een goede loper geweest, maar tegen een rennend paard kon ik het natuurlijk niet opnemen en de afstand tussen mijn vervolger en mij werd dan ook steeds kleiner. Toen zag ik het korenveld en in een laatste spurt dook ik er in. Het koren was hoog en ik was nog laag, zodat ik plotseling verdwenen was, alsof de aarde mij had verzwolgen. Ik liep nog even door, maakte een paar zigzagjes en daarna drukte ik me. De kapitein zag dat hij verloren had. Hij had de keus om met zijn paard het koren in te gaan en de eigenaar onnoemelijke schade te berokkenen of zich gewonnen te geven. Hij sommeerde mij een paar maal om eruit te komen, noemde mij een verwenste jongen, maar ik was niet zo dom om er gevolg aan te geven en wachtte rustig tot kapitein en paard verdwenen waren.

In later jaren, toen ik als huzarenofficier hem een mijner paarden verkocht (waar hij nooit spijt van heeft gehad) vroeg ik hem of hij zich dat incident nog herinnerde. Hij deed dat inderdaad en beiden hebben er braaf om gelachen.

[oorspronkelijke tekst uit 'De Marechaussee grijpt in']

'De Marechaussee grijpt in'

Dit aardige boekje, in 1954 gepubliceerd, is soms nog bij de antiquarische boekhandel te vinden. Wellicht staat het bij menig oudgediende in de boekenkast. Het bevat vijftig korte, lichtvoetige en levendige verhalen over het leven van de Koninklijke Marechaussee zoals dit was vóór 1940. Op de omslag staat een stoere marechaussee afgebeeld in de herkenbare stijl van Dick Bruna. De schrijver, jhr. D.J.H.N. den Beer Poortugael, kolonel KMar b.d., besloot om de opbrengsten te bestemmen tot steun van het 'Sanatoriumfonds' van de 'Vereniging van leden van het Wapen der Koninklijke Marechaussee beneden de rang van officier', anders gezegd de 'Marechaussee Vereniging', een nobele doelstelling.

In de komende edities van Marechaussee Contact zal telkens zo'n verhaal worden opgenomen. Soms zal dat zijn voorzien van een kleine toelichting omdat sommige zaken – toen heel vanzelfsprekend – voor de lezers van nu wellicht onbekend zijn.

Lezers van Marechaussee Contact hebben jonkheer Den Beer Poortugael al leren kennen in de serie 'Oorlogsdagboeken' van wachtmeester Leendert Stolk uit Breda. Wachtmeester Stolk kreeg tijdens de Duitse inval in mei 1940 de opdracht om samen met het grootste deel van de 1e Divisie uit te wijken naar België en later Frankrijk om tenslotte te eindigen in Engeland. Tijdens deze verplaatsing en ook tijdens het latere verblijf daar stond het personeel onder bevel van de divisiecommandant, de toenmalige majoor D.J.H.N. den Beer Poortugael.

Deze Diederik Jacob Herman Nicolaas den Beer Poortugael (Kampen 1890 - Eindhoven 1972), roepnaam Herman, was afkomstig uit een oud adellijk geslacht dat prominente bestuurders, regenten en militairen heeft voortgebracht. Zijn militaire loopbaan:

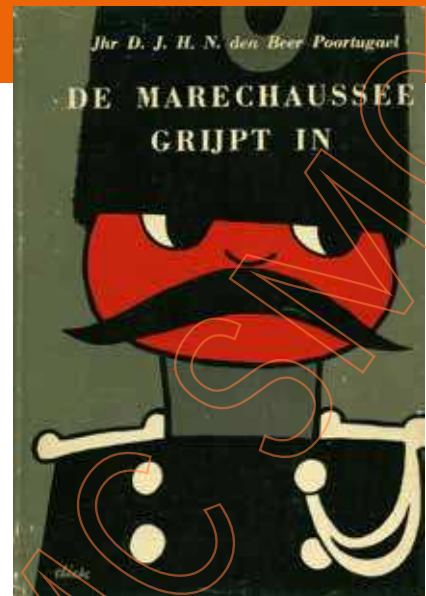
- als luitenant der huzaren in 1919 naar het Wapen;

- districtscommandant Eindhoven (1921-1924);
- plaatsing te Curaçao (1924-1929);
- districtscommandant Leeuwarden (1930-1931);
- districtscommandant Eindhoven (1931-1940);
- commandant 1e Divisie per 1 mei 1940;
- verblijf in Engeland 1940-1945;
- commandant 1e Divisie tot zijn ontslag in november 1948.

Op internet wordt deze jonkheer vermeld als "kolonel Marechaussee en letterkundige". Je kunt je nauwelijks voorstellen dat hij deze laatste benaming heeft verdiend met dit ene boek 'De Marechaussee grijpt in'. Er moet meer zijn en dat klopt. Al 1934 schrijft hij de roman 'Rondom de Eskadrons'. Onder het pseudoniem Herman Schratzenbach heeft hij in de jaren vijftig vele detectives van Maigret uit het Frans vertaald en verschijnt in 1957 zijn roman 'Misdaad in de Achterhoek'. Daarnaast worden in de jaren vijftig en zestig vijf romans als feuilleton in 'De Telegraaf' gepubliceerd: 'Scheppen Branden', 'De Man met de Rode Mantel', 'Het Mysterie van de Open Gordijnen', 'Misdaad in Salzkammergut' en 'Misdaad aan de Rivièra'.

Overigens is er binnen het Wapen nog een 'Beer' geweest met precies dezelfde initialen. Deze Herman – ook wel

'de jonge Beer' genoemd – leefde van 1925 tot 2008 en was een zoon van voornoemde jonkheer. Hij begon na zijn pensionering aan een rechtenstudie en zou in 2008 promoveren op een lijvige dissertatie: 'De bijdrage van Nederland aan de codificatie van het moderne humanitaire recht van 1800-1914'. In dit grote onderzoek is de hoofdrol weggelegd voor minister en oud-officier jhr J.C.C. den Beer Poortugael (1832-1913). Inderdaad, een bijzondere familie waarover nog het nodige geschreven zou kunnen worden.

De verhalen in 'De Marechaussee grijpt in' spelen zich af in het vooroorlogse Brabant waar de Koninklijke Marechaussee toen de rol van rijkspolitie vervulde. De schrijver was daar als jong marechaussee-officier geplaatst. Zijn bewondering voor de gedisciplineerde en vakbekwame marechaussees en wachtmeesters komt regelmatig terug in die verhalen. Af en toe komen de verhalen op de hedendaagse lezer misschien een beetje oubollig over maar ze geven

wel een goede indruk van het leven in die tijd op het Brabantse platteland tussen de beide wereldoorlogen.

Elk verhaal is voorzien van een illustratie. De flaptekst meldt hierover: "En het boek werd nog des te aantrekkelijker door de 50 geestige tekeningen van L. Bombeeck-Landzaat, die de kostelijke tekst op zulk een charmante wijze begeleiden."

Over doorzetten gesproken!

Nunspeet, 1962, paraatheidsappèl B-cie 101 Marbat (links: Theo Vervoort)

De letters KOV roepen bij veel dienstplichtige marechaussees de associatie op met 'kleine oorlogvoering', een vast onderdeel van de vervolgopleiding bij het B-instructie eskadron. In het arbeidzame leven van drs. Theo Vervoort, oud-dienstplichtig wachtmeester van lichting 62-2, staan de letters voor 'kleuronderscheidingsvermogen', een test om kleurafwijkingen aan de ogen te kunnen vaststellen. | Door: Martin Aalbers

Het leven van Theo Vervoort is een aaneenschakeling van mooie, maar helaas ook minder mooie gebeurtenissen. Hij wordt op 1 maart 1943 in Heerlerheide (Limburg) geboren, waar zijn ouders een café hebben. In september 1944 overlijdt zijn moeder aan de gevolgen van oorlogshandelingen. Vijf jaar later krijgt zijn vader in Den Bosch een nieuwe relatie, en Theo trekt met zijn zus in bij zijn stiefmoeder. Vader gaat werken bij Cockerill-Ougrée in Seraing bij Luik (B) en komt maar één keer in de zes weken naar huis. Theo's oudere broer werkt als lasser ook bij Cockerill-Ougrée, maar komt in 1959, 23 jaar oud, bij een bedrijfsongeval om het leven.

In 1953 gaat zijn vader scheiden en Theo, inmiddels tien jaar oud, gaat bij een zus van zijn vader in Nijmegen wonen. Zijn neef is 23 jaar en getrouwd, maar desondanks moet Theo met hem 'concurreren'. Een kind hoort

zorgeloos op te groeien, echter voor Theo zijn het minder mooie jaren. Hij maakt de lagere school af bij de 'Broeders van Maastricht' aan de Hengstdalseweg en gaat aansluitend naar de mulo van dezelfde broeders in de Gerard Noodstraat. In die tijd is hij ook drie jaar praeses van zijn parochiekerk in Nijmegen-Oost.

Deze minder prettige en minder mooie jeugdervaringen maken Theo erg strijdvaardig en zijn van invloed op zijn privéleven en carrière. De grote vakanties brengt hij door bij zijn vader in Seraing en leert zo spelenderwijs vloeiend Frans spreken. Na het behalen van het diploma mulo-a krijgt hij als 15-jarige een baan bij de 'E.R.K. Levensverzekeringmaatschappij N.V.' op de afdeling 'varia schadeverzekeringen' en na promotie op de afdeling 'pensioenverzekeringen'. In 1960 begint Theo aan de vijfjarige middelbare handelsavondschool (MHAS). In 1961 gaat hij aan de slag

bij de Inspectie Directe Belastingen als 'schrijver in vaste dienst' en wordt belast met aanslagregelingen. In datzelfde jaar wordt hij in Nijmegen gekeurd voor zijn dienstplicht, waar hij zijn voorkeur uitspreekt voor de Marine Luchtvaart Dienst (MLD).

Dienstplicht

Op 2 april 1962 meldt Theo zich voor zijn nummer niet bij de MLD maar bij

In de jeugdjaren van Theo Vervoort

de Koninklijke Marechaussee in Apeldoorn. In juni rondt Theo – binnen twee jaar – de vijfjarige opleiding aan de MHAS af en mag zich 'handelscorrespondent NL/D/E/F' noemen. Knap staaltje! Tijdens de basisopleiding wordt hij geselecteerd voor de opleiding tot dienstplichtig wachtmeester/groepscommandant. Vooral de wettenstudies, zoals straf-, tucht- en inkwartieringsrecht zijn een kolfje naar zijn hand. Een van de kaderleden is wachtmeester Veldhuizen.

Na tien maanden opleiding 'Militair Leiderschap' bij de C-instructie compagnie volgt bevordering tot titulair wachtmeester. Bij 101 Marbat in Nunspeet waar kapitein G. van Zuidam de compagniescommandant is, wordt hij bevorderd tot effectief dienstplichtig wachtmeester. Naast de gebruikelijke begeleidingen van zwaar transport en snelheidscontroles, wordt hij in juli 1963 tijdens de Vierdaagse met een eigen detachement van dienstplichtige marechaussees met drie jeeps en vier motoren toegevoegd aan de Brigade Nijmegen, waar adjudant L. de Klerk de brigadecommandant is.

Door zijn kennis van de Franse taal gaat Theo negen maanden 'en route'. Hij wordt gedetacheerd in La Courtine en daar aangesteld als intermediair tussen de KMar en de Gendarmerie. Tijdens de verplaatsingen bemant hij onder meer TP's in Saint-Gérard bij Namen (B), in Mourmelon (F) en Bourges (F). Vermeldenswaardig is de ontmoeting die hij bij Lyon heeft met de toenmalige president van Frankrijk, generaal De Gaulle. Hij mag de 2,10 meter lange president de hand schudden en spreekt hem in vloeiend Frans aan: "Mon général, comment allez-vous?" Waarna de president een paar woorden met hem wisselt.

De Koninklijke Marechaussee is binnen de landmacht niet zo geliefd. In La Courtine moet Theo's jeep er aan geloven. Deze wordt in een ravijn teruggevonden, maar de dader of daders zijn nooit gepakt. Op de allerlaatste dag voor zijn afzwaaien wordt Theo, mede omdat hij perfect Frans spreekt, als commandant beveiliging ingezet bij

1 LK in Apeldoorn, waar een NATO-vergadering wordt gehouden.

Werken en studeren

Na zijn afzwaaien volgt hij met succes bij de LOI de thuisstudie mulo-b. Vervolgens begint hij met hbs-b aan het avondlyceum Craneveldt in Nijmegen en legt in 1969 met succes het Staatsexamen af in Den Haag. Aansluitend schrijft hij zich in als eerstejaars student medicijnen aan de Katholieke Universiteit Nijmegen.

Met twintig jaar gaat Theo op eigen benen staan en woont op kamers in Nijmegen. Met zijn vriendin woont hij aansluitend in Oosterbeek en Arnhem. Ze trouwen en krijgen drie kinderen. Het huwelijk houdt tot 1981 stand. Maar er moest brood op de plank komen en naast de studie zet hij zijn maatschappelijke carrière voort. Van 1964 tot 1969 bij Willem Smit & Co's Transformatorenfabriek in Nijmegen als 'technisch planning assistent'. In 1966 wordt hij magazijnmeester bij Roding's Bakkerijen en in 1967 gaat hij aan de slag bij het GAK. Hij geeft uitleg over de wet- en regelgeving aan Marokkaanse gastarbeiders en hun familieleden en zorgt in de Franse taal voor de briefwisseling. Dit heeft hij gedaan tot aan de start van zijn studie medicijnen in 1969.

Naast studie en werk is er ook tijd voor ontspanning. Hij is zes jaar actief turner bij 'De Hazenkamp', geeft hij drie jaar gym- en ontspanningstrainingen bij 'Numaga' (de club van de bekende hardloper Jos Hermens), traint zelf een hardlooptroep en speelt vier jaar handbal bij 'Sparta' in Nijmegen. Daar is hij ook betrokken bij de organisatie en uitvoering van diverse internationale toernooien.

Als 27-jarige student begint Theo in 1969 aan de studie medicijnen. Tijdens zijn kandidaatsperiode is hij twee jaar actief in de Faculteitsraad en is redactielid van het universiteitsblad. In de universitaire vakantieperiodes heeft hij op twee lagere scholen in Den Bosch en Eindhoven voor Teleac enquêtes gehouden over de toepassing van audiovisuele hulpmiddelen. In de vakanties

Roermond, 1 september 2018, Nationale Indiëherdenking; Theo Vervoort als banierdrager van de Bond van Wapenbroeders

doet hij in ploegendienst fabriekswerk. Door negen maanden wachtijd (overgangscursus) heeft hij in 1975 een wetenschappelijke stage gevolgd in een verzorgingstehuis met afsluitende scriptie. De periode van coschappen volgt en in mei 1976 wordt doctoraal-1 behaald en precies een jaar later doctoraal-2. Na het semi-arts examen in maart 1979 doet Theo een jaar later zijn artsexamen en op 11 juli 1980 ontvangt hij zijn bul. Op 27-jarige leeftijd aan de studie medicijnen beginnen en deze elf jaar later als doctorandus succesvol afronden. Over doorzetten gesproken!

Dokter Vervoort

Een maand later gaat Theo aan de slag als 'verzekeringsgeneeskundige' bij de Akzo in Arnhem. Op basis van zijn scriptie 'Sociale Geneeskunde', waarin hij het bankroet voorspelt van de WAO bij voortzetting van het toenmalige kabinetsbeleid, begint hij op uitdrukkelijk verzoek van het hoofd 'Medische Dienst Akzo Nederland' aan het ontwikkelen van drie separate afdelingen 'Verzekeringsgeneeskunde' binnen Akzo Nederland.

In oktober 1983 begint Theo aan de Universiteit Nijmegen aan de opleiding voor huisarts. Voor deze studie verricht hij praktijkwaarnemingen door heel Nederland. Een jaar later, op 19 november 1984, volgt registratie als huisarts en mag hij zich 'dokter Vervoort' noemen.

Hij gaat bij Defensie werken als 'inspec-

teur keuringscommissies', tevens plaatsvervangend afdelingshoofd van de Afdeling Geneeskundige Aangelegenheden Dienstplichtkeuring van de Directie Militair Geneeskundige Diensten (DMGD) met als standplaats Kerkrade. Theo is dan 42 jaar. Hij voert inspecties uit bij de zeven keuringscommissies en de herkeuringsraad in Den Haag, waar jaarlijks 120.000 keuringen plaatsvinden.

In de twee jaar dat Theo deze functie bekleedt, begint hij aan het grondig opschonen van de verouderde keurings technieken. Hij start met een fundamentele herziening van het Militair Keuringsreglement, zoals het schrappen van homoseksualiteit als afkeuringgrond. Er komt een overleg met medisch specialisten bij plotseling overlijden van rekruten door zware lichamelijke inspanning tijdens de basisopleiding. Na aanscherping van de keuringsprocedure hebben zich (gelukkig) geen gevallen meer voorgedaan. De 'visuskaart' met letters en cijfers voor oogmeting wordt herzien en in overleg met TNO Delft wordt zelfs een geheel nieuwe kaart ontwikkeld met de zogenaamde 'Landolt-C-ringen'. Ook de normen van het kleuronderscheidingsvermogen (KOV) worden aangescherpt. Als lid van de 'Stuurgroep Gehoorinventarisatie Krijgsmacht' worden de gehoortesten verbeterd. Namens Defensie mag Theo een opdracht tekenen van veertig miljoen gulden voor de aanschaf van speciale geluidsboxen voor het afnemen van deze testen.

In februari 1987 wordt Theo aangesteld als plaatsvervangend hoofd, tevens 'inspecteur keuringsraden' van de Afdeling Geneeskundige Aangelegenheden van de Inspectie Geneeskundige Dienst Koninklijke Landmacht (IGDKL) met als standplaats Kerkrade. Het betreft de bedrijfs- en verzekeringsgeneeskundige verzorging van circa 72.000 personen in actieve dienst bij de landmacht, zowel beroeps als dienstplichtig. Na opschorting van de dienstplicht op 1 mei 1997 en na een reorganisatie werkt Theo als bedrijfsarts bij de Arbodienst Koninklijke Landmacht in Roermond. Hij houdt spreekuur in Roermond, Rheindalen (D) en het NA-

foto: Eloy Treling

TO-hoofdkwartier in Brunssum. Op 1 januari 2004 gaat hij vervroegd met pensioen.

Bond van Wapenbroeders

Zijn interesse voor het leger, met name voor de Koninklijke Marechaussee, is gelegd tijdens zijn dienstplicht en is versterkt door zijn werk bij Defensie. Het is dan ook haast vanzelfsprekend dat Theo na zijn pensionering in dezelfde lijn actief blijft.

Een korte tijd is hij secretaris van de postactieve militaire vereniging 'Old Dutch Army' in Hoensbroek. Lid en veertien jaar secretaris van de 'Algemene Vereniging van Reserve Militairen' (AVRM) en de laatste drie jaar

voorzitter/penningmeester regio Zuid van de AVRM. Is lid en penningmeester van de historische militaire vereniging 'Regiment Huzaren Venlo'. Heeft tot 2009 in het gala-uniform 'Attila' van de Huzaren uit 1852, deelgenomen aan de Veteranendagen in Den Haag. Hij is penningmeester bij de Bond van Wapenbroeders (BvW), afdeling Heuveland, tot aan de opheffing ervan in 2007. Sinds twaalf jaar is hij banierdrager van de BvW, afdeling Mijnstreek. De laatste zeven jaar is Theo actief lid van het Regionaal Coördinatie Team van de BvW, dat ceremoniële aangelegenheden door het hele land verzorgt, zoals herdenkingen en het verzorgen van begrafenissen en crematies met volledige of gedeeltelijke bondseer.

foto: Martin Aalbers

De in zijn jeugd opgedane ervaringen hebben Theo strijdbaar gemaakt en gevormd tot de ongekende doorzetter die hij is geworden en gebleven. Al vijftien jaar is hij lid van de Bond van Wapenbroeders, afdeling Mijnstreek. Deze bond is de oudste en grootste landelijke algemene vereniging van oud militairen, actief dienende militairen van de Nederlandse krijgsmacht, alsmede oud-verzetslieden en opvarenden van de Koopvaardij die in de Tweede Wereldoorlog onder Nederlandse of geallieerde vlag hebben gevaren. Bij officiële gelegenheden is Theo, herkenbaar aan zijn blauwe blazer met blauwe nestel en blauwe marechausseebarret, de banierdrager van deze afdeling.

Interview met Tess Veldhoven

Reservist zijn bij de Koninklijke Marechaussee doe je in principe naast je burgerbaan. Wat is dat dan voor werk? En hoe zijn de contacten met de KMar tot stand gekomen? Deze keer een gesprek met marechaussee der 2e klasse ARO Tess Veldhoven die als werkstudent van het 'Defensity College', het vormingsprogramma van het ministerie van Defensie, aan de slag is bij Staf KMar in Den Haag.

| Door: Freerk van Rossem

Een burgerbaan heeft Tess nog niet want haar primaire 'werk' is studeren. En dat doet ze volop want ze is zowel bezig met een bachelor Criminologie als een bachelor Rechten aan de Erasmus Universiteit. Bij afronding van deze studies is zij natuurlijk een prima kandidaat voor een potentiële werkplek bij Defensie. Om studenten vroegtijdig te enthousiasmeren en interesseren voor een mogelijke loopbaan binnen Defensie en jonge academici binnen het bedrijf te vergaren heeft Defensie het Defensity College programma opgericht.

Eenmaal aangenomen bij het Defensity College is Tess begonnen met haar eerste werkplek bij het Facilitair Logistiek Management van Staf KMar in Den Haag. Daar heeft zij van maart tot december 2018 ondersteund bij het doorlichten van de materieellogistieke organisatie. Ze heeft daar veel geleerd en heeft de ruimte gekregen om de organisatie te leren kennen. Gebruikelijk bij het Defensity College is dat de studenten per half jaar rouleren van werkplek. Zo is Tess nu aan het werk op een andere afdeling van Staf KMar.

Als werkstudent krijgt Tess de mogelijkheid om verschillende bedrijfsonderdelen binnen de krijgsmacht te leren kennen en biedt zij waardevolle ondersteuning om bedrijfsprocessen te verbeteren. De eerste werkstudenten zijn in 2018 afgestudeerd en enkelen zijn inmiddels aan de slag als beroepsofficier. Voor Tess is het nog een beetje vroeg om over een werkplek bij Defen-

sie uitspraken te doen. Vanuit de KMar wordt haar inbreng zeer gewaardeerd dus hier zou toch zeker een klik uit kunnen voortkomen...!

Doel van het **Defensity College** is om Defensie structureel te verbinden met de jonge hoogopgeleide generatie door studenten tijdens hun studie een 'bijbaan met inhoud' te bieden. "Geen bier tappen of pizza's bakken, maar bijbeunen op niveau bij Defensie" [Bron: de Volkskrant]. Dit moet leiden tot: (1) toegang tot de high-end kennis die deze groep met zich meebrengt, (2) maatschappelijke verankering en zo meer bekendheid en draagvlak onder de *captains of industry* van de toekomst, (3) vulling van die functies waar de krijgsmacht enorme behoefte aan heeft, maar via bestaande kanalen moeilijk toegang tot krijgt, zoals hoogopgeleide technisch personeel.

Een werkstudent bij Defensie wordt parttime (minimaal acht uur per week) op specifiek uitgezochte werkplekken ingezet. De student levert binnen zijn of haar vakgebied een bijdrage aan Defensie. Het voordeel voor de werkstudent is dat hij of zij een bijbaan heeft met inhoud. De werkstudent doet relevante werkervaring op binnen zijn of haar specialisme. Het voordeel voor de werkplek is extra capaciteit in de vorm van specialistische kennis op WO-niveau.

Een werkstudent wordt aspirant reserve officier (ARO), waardoor hij of zij gekeurd wordt als militair en dus ook als dusdanig inzetbaar is. Dit betekent dat ze naast een psychologische en medische keuring ook een volledig veiligheidsonderzoek hebben afgerond.

De werkstudent krijgt de mogelijkheid om op meerdere plekken in zijn Defensity College periode te gaan werken. Inmiddels zijn er bij de KMar ongeveer twintig werkstudenten die breed in de organisatie werkzaam zijn. Denk hierbij aan Staf KMar, Landelijk Tactisch Commando (LTC) en OTCKMar, Dienst Bewaken en Beveiligen, Grensbewaking.

Hans Toet blikt terug op Cambodja (1992-1993)

Een tussenstop tijdens een vluchtelingentransport

Over de missies in Cambodja was in ons blad van oktober al iets te lezen. De redactie was aanwezig bij de marinierslezing voorafgaande aan de Nationale Indië-herdenking op 1 september 2018 in Roermond. Luitenant-kolonel b.d. Hans Toet was bereid om op de marechausseekant van Cambodja in te gaan. | Door: Frans Meijer

Hans Toet komt uit een op en top marinergezin. Zijn vader diende er en zijn moeder was voor haar trouwen bij de Marva. Hij is geboren en getogen in Den Helder, woont er nog steeds. Andere familieleden hadden ook functies bij de Koninklijke Marine. Toch koos Hans voor de Koninklijke Marechaussee. "Paste beter bij mijn korte haar dat ik toen droeg", verklaarde hij lachend. "Ik heb er geen dag spijt van gehad, elke dag opgewekt naar mijn werk." Anekdoten uit zijn tijd bij de Brigade Amsterdam-Haven (1978-1985) lagen eerst op tafel. Uw redacteur kent Hans uit deze tijd toen hij daar marechaussee was. Er volgden een wachtmeester- en een opperwachtmeester-cursus, en plaatsingen bij de brigades te Den Helder, Schiphol en IJmuiden.

Na tien (!) vredesmissies werd het tijd met deze kennis voor een functie op stafniveau en wel in het expeditionaire veld. Hij

werd geplaatst bij de Staf KMar, Sectie Buitenland Missies en later bij de Brigade Buitenland Missies in Nieuw-Milligen, waar hij ook majoor LSO bij de sectie Operaties zou worden. Als luitenant-kolonel kreeg hij de kans om van 2013-2015 geplaatst te worden als *Assistant Chief of Staff Operations* bij het permanente hoofdkwartier van *European Gendarmerie Force* (EUROGENDFOR) in Vicenza, Italië. Hier sloot Hans in 2015 zijn carrière na veertig jaar KMar glansrijk af.

UNTAC

Hans' eerste missie begon in zijn vierde jaar bij de KMar in 1980 bij UNIFIL (*United Nations Interim Force In Lebanon*) met politiediensten bij de Brigade KMar Libanon en nog een keer in 1983. Toen kwamen *Desert Storm* (1990), Angola (1991-1992), Cambodja (1992-1993), Sinai (1994-1995), twee keer IPTF (*International Police Task Force*) in Bosnië (1997-

1998 en 1999-2000) en als laatste: *Chief Advisor Investigations* in 2002-2004 in Bosnië bij EUPM (*Union European Police Mission*). Hans: "Elke missie heeft voor mij mooie kanten die ik intensief heb beleefd. De ene missie staat scherper op het netvlies dan de andere. Ach... natuurlijk heb ik nare zaken meegemaakt, maar die wil ik niet voor het voetlicht brengen. Dat we er één missie uitkiezen – Cambodja – vind ik geen bezwaar. Een boekwerk hoeft het nu ook weer niet te

worden." Die missie is dus UNTAC (*United Nations Transitional Authority in Cambodia*) waar hij als wachtmeester der 1e klasse vanaf 8 december 1992 zes maanden het tweede Mariniersbataljon (Cambo-2) volgde. Voor hem ook een bijzondere belevenis: "De flora en fauna in de Mekongdelta, het leven en werken bij en met de mariniers en de omgang met de lokale bevolking hebben een diepe indruk op mij gemaakt."

Cambodja

De politiek in Indo-China met daarin Cambodja zat vóór 1990 ingewikkeld in elkaar. Het Franse koloniale rijk viel uiteen en ook Cambodja werd in 1954 zelfstandig. Prins Norodom Sihanouk kreeg de macht maar ook het communisme kwam op: de Rode Khmer onder leiding van Pol Pot. Hij heette eigenlijk Saloth Sar en kreeg tijdens zijn studie in Parijs interesse voor het communisme. In 1970 kwam generaal Lon Nol aan het bewind na een geweldloze rechtse staatsgreep. Dit ging mis en vijf jaar later trok de Rode Khmer de hoofdstad Phnom Penh binnen en ontketende een meedogenloze revolutie. Het schrikbewind kreeg miljoenen doden (een kwart van de bevolking) op zijn naam. Toen de Rode Khmer ook het middeleeuwse Khmer-rijk wilde herstellen – dus over de landsgrenzen met Laos, Vietnam en Thailand – koos Vietnam de kant van de Royalisten. In 1979 namen Vietnamese troepen zelfs Phnom Penh in, waarna zowel de Rode Khmer als de Royalisten van prins Sihanouk (de Witte Khmer) militaire acties ontketenden. De strijdende partijen kwamen in 1991 een staakt-het-vuren overeen, vastgelegd in de 'Parijse Akkoorden'. De VN riep in februari 1992 de UNTAC in het leven en ook Nederland zond militairen naar Cambodja. De UNTAC nam ook de taak (toezicht op het staakt-het-vuren) over van voorlopermissie UNAMIC. Nederland leverde toen al militaire experts om mijnenvelden te ontruimen.

Marine, Luchtmacht, Landmacht en Marechaussee

De KM leverde aan UNTAC een bataljon mariniers en de KLu drie F-27 Troopships (gestationeerd in Thailand, terug in Nederland in november 1992) en drie Alouette III-helikopters (één stand-by voor gewondentransporten en twee bij het

bataljon en later een derde extra). De KL zette een *Movement Control Unit* op en handelde alle vrachten af op diverse (lucht-)havens. De KMar voegde vier marechaussees aan het bataljon toe en kolonel Klaas Roos mocht (bijgestaan door kapitein Jan van Malsen) in de rang van brigade-generaal de functie van *Police Commissioner* vervullen. Generaal Roos stuurde vanuit de UNTAC-staf in Phnom Penh 3600 politieagenten aan uit de hele wereld voor opleiding en functie-uitoefening van de lokale politie. De Nederlandse UNTAC-bijdrage in september 1992: 870 militairen van wie 751 mariniers. Hun taak was: toezicht houden op de terugkeer van vluchtelingen, ontwapenen van de strijdgroepen (onder meer Rode en Witte Khmer) en organiseren van vrije verkiezingen. Het bataljon kreeg een sector aan de Thais-Cambodjaanse grens toegewezen. Het ontwapenen gaf enige problemen: de Rode Khmer wilde niet meewerken. Hans Toet kwam met Cambo-2 mee naar het operatiegebied en verbleef er zes maanden.

Hans Toet in Cambodja

Met vier collega's streek Hans neer in het hoofdkwartier van Cambo-2 in Sisophon: adjudant Jean van Erp, opperwachtmeester Willem Ringenier en de wachtmeesters Fred de Wit en Marc Bonnema. Hans kende vanuit zijn achtergrond en opvoeding de marinegebruiken en sprak hun taal. "Dat was wel een voordeel, net als bij Jean van Erp die op Aruba had gezeten." Overigens waren de andere collega's door hun plaatsing bij de Brigade Soesterberg ook niet onbekend met het Korps Mariniers. Hij had ook met de Marine/Mariniers in 1990 de operatie *Desert Storm* (Irak) meegemaakt en was destijds gestationeerd in de Verenigde Arabische Emiraten. De opgedane kennis en ervaring zou zeker van pas komen in de uitzending naar Cambodja.

KMar-onderkomen met terras

Met de heli naar de post op de heuvel

"In Cambodja, Sisophon, kregen we drie tenten toegewezen aan de 'War-moesstraat': twee slaaptenten- en een brigadetent. Uiteraard kon een koffiezijte onder een golfplaten dak tegen de verzengende hitte niet ontbreken. Over het laatste waren de reacties niet van de lucht. We gingen daar gepast mee om en dat bespoedigde zeker de integratie met het Korps."

"Politiediensten bleven de hoogste prioriteit, maar zes maanden lang alleen politiedienst met de rustige momenten die er in ons werk waren, was geen optie. In het begin gaven we lezingen uit de Wet Wapens en Munitie aan de mariniers maar eigenlijk wilden we meer. Hierover werden duidelijke afspraken gemaakt met de bataljonscommandant. Zo was de uitvoering van onze politietaak geborgd en werd met wederzijds respect allerhande werk verricht, soms met de ene pet op en soms met de andere. Zo ging dat in die tijd."

"Ik assisteerde ook in de 24-uurs bewakingsdiensten op een heuvel nabij Sisophon waar een radio/zend ondersteuningsunit was geplaatst. Je werd met een Nederlandse Alouette III ingevlogen, want met ander vervoer was de top van

Bezoek Tweede Kamerlid Gert Koffeman (midden), Willem Ringelier (l), Hans Toet (r)

Een van de vele knekelhuizen in Cambodja

die heuvel niet bereikbaar. Na een wachtbeurt wakte ik mijn opvolger en dook de warme slaapzak van de marinier in. Alles was eigenlijk mogelijk, als onze politietoon maar niet in gedrang zou komen. We hadden dezelfde uitrusting en wapens ontvangen en waren opgeleid om hiermee om te gaan en indien noodzakelijk te gebruiken."

"Een andere taak van het bataljon was de terugkeer van vluchtelingen verzorgen. Als voorbeeld een groep van 1800 Thaise vluchtelingen die naar Phnom Penh terugkeerde. Dit ging vanuit Sisophon met een ellenlange trein met slechts 30 km per uur. Deze trein werd beveiligd door mariniers en marechaussees maakten daar vrijwillig deel van uit. Een fantastische ervaring om in een 'treincoupé' in een hangmat te rusten, omringd door Cambodjanen met alles wat ze maar bij zich hadden."

"Op een dag in april 1993, na een konvooibegeleiding naar Sok San en op de terugweg naar Cambodja, sliep ik in een hotel in Chantaburi (Thailand) toen ik in de vroege morgen werd gewekt door een marinier. Het bericht was binnengekomen dat mijn moeder plotseling was overleden. Niet alleen ik, maar alle collega's waren in rep en roer. Direct naar de grens alwaar ik schone kleding kreeg en vervolgens per taxi naar de luchthaven van Bangkok (Thailand) om 's avonds door te reizen naar Nederland. Achteraf

realiseerde ik mij dat een repatriëring in die tijd bij de Koninklijke Marine al prima was verzorgd! Na een week kwam ik weer terug." De Rode Khmer weigerde te participeren in het vredesproces. De spanning liep op in de tijd dat Hans er was. In sector 1 leek het in mei 1993 definitief met de rust gedaan. Een konvooi van Nederlandse mariniers en Japanse politieagenten liep in een hinderlaag. Marinier der 1e klasse Dick Vonk raakte zwaar gewond, maar wist toch de Rode Khmer-aanval te keren en de overigen te redden met zijn mitrailleurvuur. Vonk kreeg daarvoor in 2002 het Bronzen

Kruis uitgereikt. Hans: "Het konvooi werd ontzet en de gewonden zijn ingevlogen naar het militair hospitaal. Ik was niet bij het politieonderzoek betrokken. Het gaf wel aan dat het mooie land zeker nog niet veilig zou zijn."

"Samenwerking was er ook met de politiemissie UNTAC. Veelal was er overleg of werd er een beroep op ons gedaan. Bijvoorbeeld het moment waarop een Colombiaanse UNTAC police officer zelfmoord had gepleegd en het lichaam tijdelijk in een koelcel moest tot dat verplaatsing mogelijk was. De oplossing was snel gevonden: in de koeler bij de keuken te Sisophon. Iets waar destijds de fantastische kok/bottelier anders over dacht."

"De KMar begeleidde ook de kasofficier naar Bangkok. Meestal ging het om het regelen van de R&R (rust en recreatie) locaties en het ophalen van geld bij de bank, bestemd voor betaling van onder andere leveranciers, lokaal personeel in het operatiegebied. Aanzienlijke sommen US-dollars werden door ons in weekendtassen getransporteerd en met een taxi tot aan de grens van Thailand en Cambodja gebracht om vervolgens verder te reizen naar Sisophon. Als ik er aan terugdenk, moet ik nog steeds lachen want de geldsom was echt groot."

"Eveneens volgde de KMar telkens met twee man de mariniers die in Phnom Penh op R&R gingen. Uitvoering van

onze politietoon zou noodzakelijk kunnen zijn en onze aanwezigheid had zeker ook een preventieve werking."

Voorts wees Hans op Pattaya, de Thaise badplaats 140 km onder Bangkok, waar eveneens R&R werd gehouden en de militairen werden verenigd met hun relaties uit Nederland. Ook de brigade maakte van deze R&R gebruik dat toen uitstekend geregeld was door de Koninklijke Marine. Zelf legde hij culturele bezoeken af, onder meer naar het tempelcomplex Angkor Wat nabij Siem Reap en naar Tuol Sleng in Phnom Penh dat vóór 1975 een vooraanstaande hogeschool was en door Pol Pot werd omgetoverd tot gevangenis S-21 en martelkamer. Bij de bevrijding in 1979 vonden de Vietnamezen hier slechts zeven overlevenden. Het is nu het *Genocide Museum* en is zeer indrukwekkend. In het verlengde liggen de *Killing Fields*, 14 km zuid van de hoofdstad in een boomgaard van Choeung Ek. De terreur en martelingen van Pol Pot overleefde bijna niemand. De doden van Choeung Ek zijn begraven in 129 massagraven.

"Als je naar mijn hoogtepunten van deze missie vraagt, zijn dit toch wel de integratie met de mariniers en het plezier dat ik heb beleefd. Maar ook de culturele bezienswaardigheden in Cambodja zijn onvergetelijk. Minder waren de voortdurend hoge temperatuur en hoge luchtvochtigheid. Ik heb liters water verslonden."

Zoals al gezegd is Hans in 2015 met flo gegaan, maar hij werd onlangs gevraagd om samen met twee collega's (kolonels b.d. Jaco Oussoren en Hans Hovens) het voorzitterteam van zowel EUROGENDFOR als FIEP te versterken. De KMar is momenteel voorzitter van deze twee internationale samenwerkingsvormen voor gendarmeriekorpsen. "Een hele uitdaging, maar samen met Jaco en Hans, en collega's vanuit DOPS/DIS, een ontzettend leuke klus."

Veteranentenuue verandert

I Door: Frans Meijer

Er is lang gesteggeld over het veteranentenuue, met name onder de jonge veteranen. Bij formele gelegenheden lopen zij liever gekleed in een spijkerbroek, gelijksoortig T-shirt of sweater en een baret op. Ze willen de blauwe blazer en grijze broek niet dragen, veel te oubollig.

In erecouloirs zoals op 4 mei op de Dam in Amsterdam en op Prinsjesdag in Den Haag is ook een donkerkostuum toegestaan. Het defilé op de jaarlijkse Nederlandse Veteranendag blijkt een bont geheel. Onder de jonge veteranen is vorig jaar door het Veteranen Platform (VP) onderzoek gedaan. Het VP kwam met een eenkleurig kostuum in zwart, donkergrijs of donkerblauw dat wél in de smaak valt. Bij de oude veteranenverbanden mag de blauwe blazer en grijze broek blijven bestaan. Onze Stichting Marechaussee Contact legt geen verplichting op en laat alle genoemde soorten toe.

Het eenkleurige kostuum is van goede kwaliteit en kost slechts € 395,- inclusief btw. Tijdens de vergadering van de plaatsvervangend operationele commandanten in het najaar van 2018 kwam de Koninklijke Luchtmacht met een stunt: zij betaalt elke luchtmachtveteraan € 75,- terug voor het dragen van het kostuum bij elke officiële gelegenheid tot een maximum van € 300,-. SMC heeft generaal-majoor KMar Vincent Egbers daarover gesproken en hij heeft wel oren naar een soortgelijke regeling.

Naast de kleur zijn er diverse mogelijkheden qua binnenvoering, missienaam in de kraag en voor dames komt er ook een rok. Het pak is ook goed privé te gebruiken. Het veteranenkostuum is aan te vragen op de website www.veteranenshop.nl van Soraya van Weereld. Zij staat in contact met Rick Moorman die met het kostuum heeft geadverteerd in het veteranenblad Checkpoint (december 2018, pagina 70).

Genm Klu b.d. Ton Tieland (voorzitter MiLU) in donkerblauw veteranenkostuum

Soraya van Weerden, keuze uit kleur binnenvoering en voor vrouwen ook een keuze uit broek of rok

Invictus Games 2020 zoekt vrijwilligers

Invictus staat voor ongeslagen of overwonnen. De Invictus Games is een internationaal paralympisch multisportevenement voor militairen en veteranen. De deelnemers zijn psychisch dan wel lichamelijk gewond geraakt in het leger.

Prins Harry van Groot Brittannië is de grondlegger en startte de spelen in 2014 in Londen. Daarna waren de spelen in de Verenigde Staten, Canada en vorig jaar oktober in Sydney in Australië. Volgend jaar komen de Invictus

Games naar Nederland. Den Haag is dan van 9 tot en met 16 mei 2020 'the place to be'. De organisatie kan niet zonder vrijwilligers. Met name de postactieve veteranen en andere oudgedienden zijn uitstekend geschikt om de helpende hand te bieden op diverse functies. Binnenkort kunt u zich als vrijwilliger aanmelden. Heeft u interesse: schrijf dan in voor de Invictus Games-nieuwsbrief op www.invictusgames2020.nl.

Ook veteranen naar Lourdes

De rooms-katholieke Geestelijke Verzorging bij het ministerie van Defensie, in samenwerking met de Stichting Militaire Lourdes Bedevaart, nodigt óók veteranen uit deel te nemen aan de 61e Militaire Bedevaart naar Lourdes, die plaatsvindt van 17 tot 19 mei 2019. Zij mogen één introducé(e) of begeleid(st)er meenemen. Bent u ouder dan 75 jaar, dan bekijkt een arts met u de mogelijkheden. Zie voor meer informatie: www.militairebedevaart.nl. Daar vindt u ook een digitaal inschrijfformulier. Graag indienen vóór 1 maart.

Nederlandse Veteranendag 2019

Net voor het in druk gaan van deze MC verscheen de Vi-nieuwsbrief over het aanmelden voor deelname aan de Nederlandse Veteranendag op 29 juni 2019 in Den Haag. Zie www.veteraneninstituut.nl en meldt u digitaal aan vóór 1 mei 2019. Informatie is verkrijgbaar bij Cees van Ingen op 06-49816046.

De 'Arnhemsche ondergrondse strijder'

Deel 42 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'

Door Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Een man weet in oktober 1944 toegang te krijgen tot het Districtsbureau Apeldoorn en daar het vertrouwen te winnen. Hij kwam toch als evacué uit het ontruimde Arnhem, waar hij zich met illegale zaken had bezig gehouden?

Frans van Viersen (50), gedemobiliseerd adjudant-onderofficier instructeur van het Korps Politietroepen, verbindt zich medio november 1940 als adjudant-onderofficier te voet bij het Depot Marechaussee in Apeldoorn. Daar volgt hij gedurende een maand een omscholingscursus tot onderofficier der Marechaussee. Van Viersen blijft na de cursus als instructeur bij het Depot en wordt ingedeeld bij het nieuwe 3e Eskadron Depot, eerst gelegerd te Hoog Soeren in hotel 'Eik en Dal' en enkele maanden later te Wilp in landhuis 'Kasteel de Lathmer'. Dit in februari 1941 opgerichte eskadron verzorgt onderofficierscursussen. Wanneer het Depot Marechaussee in oktober 1941 door de bezetter wordt opgeheven, worden de onderofficiersopleidingen in Wilp en Kampen nog voortgezet tot april 1942. Ondertussen is het gezin Van Viersen in februari 1941 verhuisd naar Apeldoorn. Overigens is ook zoon Frans (21) – gedemobiliseerd beroepskorporaal der huzaren – in augustus 1940 als marechaussee te voet in dienst van de Marechaussee gegaan.

De 'Gevolmachtigde voor de reorganisatie van de Nederlandse politie' heeft bepaald dat er een nieuwe politievakopleiding komt. De marechausseeën

worden opgedragen met de uitvoering ervan. Van Viersen wordt per 1 november 1942 overgeplaatst naar het Marechaussee-gewest Arnhem en belast met opleidingszaken. Bij de politiereorganisatie van 1 maart 1943 wordt hij ontslagen als adjudant bij de Marechaussee en tegelijkertijd aangesteld als onderluitenant der Staatspolitie ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)'. Hij wordt geplaatst bij het District Apeldoorn als hoofd van het districtsbureau.

Een marechaussee-gewest is hiërarchisch georganiseerd in districten, afdelingen en groepen. Door een tekort aan officierskader (bijna alle officieren zijn op 15 mei 1942 in krijgsgevangenschap weggevoerd!) zijn er in Marechaussee-gewest Arnhem geen districtscommandanten benoemd. Wel bestaan er districtsstaven, vaak als districtsbureaus aangeduid, met meestal een onderluitenant aan het hoofd en een schrijver toegevoegd. De taken liggen bij instructie, en administratieve en comptabele werkzaamheden. De sportinstructeurs van een gewest zijn ook geplaatst op districtsniveau. Bij de invoering van een nieuw – op Duitse leest geschoeid – exercitiereglement worden de hoofden van de districtsbureaus belast met het toezicht op de in- en uitvoering.

Met onwilligen is het slecht exerceren!

Een hoofd van een districtsbureau heeft dus vaak te maken met de gewestcommandant. Bij het Marechaussee-gewest Arnhem is dat de fanatieke NSB'er luitenant-kolonel Feenstra, een voormalig majoor der huzaren. Wanneer iets hem niet bevalt, heeft hij de gewoonte zijn personeel schreeuwend en

tierend hiervan in kennis te stellen. Hij schroomt ook niet om hem onwelgevallig personeel in handen van de *Ordnungspolizei* te spelen. Voor Van Viersen, een goed vaderlander, betekent dit laveren tussen doenbare en onmogelijke opdrachten, en proberen een werkbare relatie te onderhouden. Iets wat door anderen niet altijd goed wordt begrepen. Het Districtsbureau Apeldoorn is gevestigd in een villa aan de Emmalaan 1 in Apeldoorn. Hier zit ook het groepscommando van de Verkeersgroep Apeldoorn.

Jan Duinkerken (29), na de capitulatie afgezwaaid als dienstplichtig wachtmeester bij de artillerie, wordt begin juli 1940 als tijdelijk rijksveldwachter aangenomen bij de Rijksveldwacht. Na zijn opleiding van zes maanden aan de Opleidingsbrigade van de Rijksveldwacht in Amsterdam, begint hij per januari 1941 als rijksveldwachter in Apeldoorn. Echter de bezetter heft per 1 maart 1941 de Rijksveldwacht op en het personeel gaat over naar de Marechaussee. Duinkerken wordt dan ingedeeld in de rang van marechaussee te voet te Apeldoorn. Bij de reorganisatie van maart 1943 wordt Duinkerken aangesteld als wachtmeester der Staatspolitie en ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)', met als standplaats Apeldoorn. Hij is dan geplaatst als 'schrijver' bij het Districtsbureau Apeldoorn, waar onderluitenant Van Viersen zijn directe chef is. In mei 1944 wordt hij terugwerkend vanaf augustus 1943 bevorderd tot opperwachtmeester.

Inmiddels is Jan getrouwd, op 15 mei 1941 met Hillie van Dijk. Ze gaan wonen aan de Hazenlaan en krijgen twee dochters. Jan, al voor zijn start bij de politie een verdienstelijk damspeler, speelt ook in Apeldoorn (bij 'De Dam') veel wedstrijden op regionaal en provinciaal niveau.

foto: Henk G. Westland

Apeldoorn, 2014, villa aan de Emmalaan 1

Frederik Jan Duinkerken wordt op 17 maart 1911 in Rotterdam geboren. Daar doet vader Duinkerken aangifte van zijn zoon, geboren "in zijn schip liggende in de Voorhaven". Hij is vrachtschipper en ook zijn vrouw komt uit een schippersfamilie. Ze wonen aan boord en hebben hun domicilie te Dedemsvaart. In 1921 gaat het gezin aan wal wonen aan de Hoofdvaart, waar vader een handel in brandstoffen heeft. Zoon Jan groeit daar op als de tweede van negen kinderen van dit gereformeerde gezin. Hij kan goed leren en behaalt – met het overslaan van enkele klassen – de diploma's mulo-a en gymnasium met hoge cijfers. Jan wil dominee worden en gaat in september 1927 naar de Theologische School in Kampen. Na twee en half jaar moet hij echter door geldgebrek thuis hiermee stoppen en gaat dan bij vader in de zaak werken. De komende crisisjaren worden voor dit gezin goed voelbaar.

Jan is actief in korfbal en voetbal maar excelleert in de damsport: hij speelt op regionaal en provinciaal niveau (1937: regionaal kampioen 'Zwolle en omstreken'). Voor zijn dienstplicht meldt hij zich in oktober 1931 bij 5 Regiment Veldartillerie in de Prins Willem III-kazerne te Amersfoort en gaat negen maanden later als dienstplichtig wachtmeester met groot verlof. Bij de voormobilisatie op 24 augustus 1939 wordt hij opgeroepen bij 5 Regiment Artillerie. Dit regiment is tijdens de meidagen van 1940 ingezet bij Amersfoort en trekt na de val van de Grebbeberg terug op de Vesting Holland. Over de persoonlijke inzet van wachtmeester Duinkerken in die meidagen is niets bekend. Na de capitulatie gaat hij op 12 juni 1940 met groot verlof.

Einsatzkommando Apeldoorn

Met de nadering van de geallieerde legers vanuit het zuiden trekken ook Duitse politiediensten noordwaarts. Op 23 september 1944 verschijnt in Apeldoorn een nieuwe formatie *Sicherheitspolizei* (Sipo), afkomstig uit Antwerpen. Dit '*Einsatzkommando Apeldoorn*', bestaande uit

Franciscus Cornelis Henri van Viersen wordt op 6 mei 1890 te 's-Gravenhage geboren, zoon van een huis-schilder. Frans groeit daar op in een katholiek gezin. Net 18 jaar oud gaat hij vrijwillig in militaire dienst en komt op bij het Instructie Bataljon in Kampen. Als korporaal wordt hij in februari 1909 geplaatst bij het Regiment Grenadiers en Jagers in de Oranjekazerne te Den Haag.

Oostenrijk-Hongarije verklaart op 30 juli 1914 de oorlog aan Servië en de Eerste Wereldoorlog begint. Nederland blijft neutraal, maar mobiliseert op 1 augustus 1914 wel zijn leger en heeft uiteindelijk zo'n 400.000 man onder de wapenen. De bataljons van de Grenadiers en Jagers zijn in of om Den Haag gelegerd. Na de wapenstilstand van 11 november 1918 demobiliseert Nederland. Sergeant Van Viersen – in maart 1915 bevorderd – trouwt op 22 mei 1918 met Lambertina Penders; ze krijgen drie kinderen.

In juni 1919 wordt het Korps Politietroepen (PT) opgericht met als taken: politiedienst voor het leger, grensbeveiliging en militaire bijstand. Van Viersen gaat in mei 1920 bij de Depotcompagnie PT in opleiding in Nieuw Milligen en blijft hierna als kaderlid bij de Depotcompagnie. In maart 1923 wordt hij overgeplaatst naar de PT-groep in Rotterdam, waar hij inmiddels met zijn gezin woont, later in Schiedam. Hij behaalt in 1923 het politiediploma en slaagt in 1924 voor het examen sergeant-majoor instructeur, waarna in maart 1925 zijn bevordering volgt.

In het kader van de 'Strategische Beveiliging' besluit de regering in 1935 om het Korps PT te belasten met de bewaking van de bruggen over IJssel en Maas, en later over meer bruggen en veren. Van Viersen wordt in oktober 1936 als commandant geplaatst bij de PT-groep Nijmegen en verhuist met zijn gezin naar die stad. Na een reorganisatie wordt dit in maart 1938 de PT-groep Lent. Deze groep bewaakt de spoor- en verkeersbruggen over de Waal en bezet de drie rivierkazematten. Van Viersen wordt daar in juli 1938 bevorderd tot adjudant-onderofficier en medio oktober overplaatst naar PT-groep Westervoort. Deze groep bewaakt de spoor- en verkeersbruggen over de IJssel ten oosten van Arnhem en bemant de twee rivierkazematten van het fort Westervoort.

Bij de mobilisatie van augustus 1939 wordt de groep als detachement PT – 25 man – onder bevel gesteld van de commandant (4-III-35 RI) voor dat deel van de IJsselstelling. Na berichten over grensoverschrijdingen van Duitse troepen laat de compagniescommandant in de vroege morgen van 10 mei alle hindernissen en versperringen stellen. Bij het verschijnen van twee Duitse pantsertreinen uit de richting Westervoort en enkele Duitsers al op de brug, wordt de brug door de PT gesprongen. Eén pantsertrein wordt vanuit de rivierkazematten onder vuur genomen en getroffen, maar de kazematten worden uiteindelijk door vijandelijk vuur uitgeschakeld. Na hevig artillerievuur wordt het fort aangevallen en om 09.00 uur geeft de fort-commandant zich over.

Ondertussen heeft adjudant Van Viersen – conform zijn instructie – met tien overbodig geworden PT'ers het fort verlaten om zich te melden bij de bataljonscommandant (III-35 RI) in Velp voor nadere orders. Hier worden taken uitgevoerd zoals het bewaken en verplaatsen van krijgsgevangen, en het beveiligen van commandoposten. In de nacht van 10 op 11 mei krijgen de IJsseltroepen het bevel om zich terug te trekken achter de Vallestelling en ook de groep van Van Viersen trekt met de colonnes mee naar Zeist. Vandaar naar Gouda vertrokken om wegknooppunten te bezetten, het vele verkeer te regelen en te patrouilleren. Na de capitulatie vertrekt Van Viersen met 14 man om te patrouilleren in het geëvacueerde Spakenburg en Bunschoten. Het detachement wordt op 5 juni teruggetrokken naar Amersfoort, waar stellingen worden bewaakt en onderzoeken worden verricht naar ondermeer diefstal en plundering.

Bij de demobilisatie van het Nederlandse leger krijgt adjudant Van Viersen per 15 juli ontslag aangezegd (wachtgeld) en gaat met zijn gezin in Nijmegen wonen.

Belgen, Duitsers en Nederlanders, maakt snel slachtoffers.

Bij een grote razzia op 10 oktober in de Wieselse bossen (noordoost van Apeldoorn) worden behalve leden van knokploegen ook documenten gevonden. *Kriminal-sekretär* Ohmstedt van de Sipo:

"Ik bevestig, dat bij een razzia in de Wieselse bossen [...] in een huis een koffer is gevonden met zeer veel geschriften. Er waren orders bij welke uitgevoerd moesten worden en ook berichten dat die orders uitgevoerd moesten worden. Er waren die getekend waren door 'Henk', 'Kees', 'Cor' en anderen. Het

Wilp, 'Kasteel de Lathmer', 1941, kader 3e Eskadron Depot: Siebrand (1), Van Viersen (2), Van Bommel (3)

waren bijna allemaal schuilnamen, maar ik ben bij de verhoren er achter gekomen van wie die schuilnamen waren. [...] Er waren zoveel namen bij dat, wanneer wij genoeg gevangenisruimte gehad hadden er veel meer mensen gevangen genomen zouden worden. [...] Ik heb de leiding gehad bij deze onderzoeken en ik kan u verklaren, dat wij door deze gegevens de gehele ondergrondse beweging van Apeldoorn op het spoor zijn gekomen. [...] De aangehouden hadden ons niets te ontkennen, want wij wisten alles uit de rapporten."

Uit brieven van Jan Duinkerken

Jan schrijft op 1 oktober 1944: "We leven hier al een paar weken op hoogspanning. 14 dagen geleden dachten we dat we met een paar dagen bevrijd zouden worden, maar 't is anders gelopen. Het avontuur met die luchtlandingstroepen bij Arnhem is op een mislukking uitgelopen. [...] Arnhem is nu geheel geëvacueerd in deze richting. [...] Er is al twee weken geen stroom. We zitten 's avonds bij een carbidlamp; zoo als lang 't duurt, want er is haast niet meer aan carbid te komen. Ook op het gebied van de voedselvoorziening staat het er hier niet best voor. We krijgen geen jam e.d. meer, geen kaas, geen grutterswaren (alleen roggemeel), geen zeep, geen tabak."

Brief van 26 oktober: "Er is op het bureau niets te doen. Het bureau van de Gewestcommandant en van de Comptabele (de man van de centen) ligt te Arnhem in puin. Maandagmorgen kwam het bericht af bij ons dat al het personeel, zowel van het Districtsbureau als van de Verkeersgroep zich onmiddellijk moet melden in Velp om dienst te doen in het geëvacueerde Arnhem. Men veronderstelde dat er bij ons toch niets te doen was, wat trouwens niet ver van de waarheid af is.

Aangezien er nog een onderluitenant bij me op 't bureau zit, was ik de sigaar. Ik heb me toen onmiddellijk ziek gemeld, want ik voelde er niets voor in deze omstandigheden mijn gezin in de steek te laten. Dinsdagmorgen was echter de Gewestcommandant al op 't bureau en heeft daar alle duivels uit de hel gevloekt, omdat er zooveel zgn. zieken waren. [...] Hij had gedreigd om ons allemaal te ontslaan etc."

Illegaliteit in Apeldoorn

In september 1944 bestaat de illegaliteit in Apeldoorn uit een bont geheel van groepen, die in meer of mindere mate samenwerken. Hierbij is ook een aantal politiemensen direct betrokken. Voor de komende gebeurtenis zijn de volgende namen van belang.

Wachtmeester Herman Kamp van de Verkeersgroep Apeldoorn maakt deel uit van de groep van Henk Wielinga. Kamp vervoert wapens en munitie, verschaft Wielinga een politie-uniform, verzorgt en brengt onderduikers onder, neemt deel aan het vernielen van de spoorlijn Apeldoorn-Zwolle en het laten ontsporen van een trein op het vak Apeldoorn-Deventer. Hij is op 29 september een van de overvallers op de Apeldoornsche Courant waar materiaal wordt meegenomen om zo drukwerk voor de arbeidsoproep onmogelijk te maken.

Ook opperwachtmeester Jan Duinkerken komt in maart 1944 in contact met de Wielinga-groep. Jan verspreidt 'De Ondergrondse Koerier' en vervoert wapens. Maar echtgenote Hillie verdraagt de spanning niet die dit met zich meebrengt en Jan moet na drie maanden hiermee stoppen.

Twee sportinstructeurs maken deel uit van een van de Apeldoornse knokploeg-

gen: Henk Vincent van het District Apeldoorn en Jacob Siebrand van het District Almelo. Deze opperwachtmeesters – beiden wonend in Apeldoorn – nemen deel aan het ontvangen van wapendroppings. Enkele dagen na de grote razzia in de Wieselse bossen wijken ze uit naar Amsterdam. Dokter Piekema uit Ugchelen, die de Apeldoornse illegaliteit steunt, heeft voor hen een 'ziekenbriefje' uitgeschreven. Van Viersen haalt de briefjes bij Piekema op en meldt beide mannen ziek bij het gewest als wandelend patiënt. Van Viersen faciliteert hun afwezigheid en heeft nog regelmatig (telefonisch) contact met ze.

De Sipo weet inmiddels dat Vincent en Siebrand tot de illegaliteit behoren en vermoedt dat Van Viersen meer weet over hun verblijfplaats. De Nederlandse Sipo-agent Touseul wordt er op afgestuurd en hij doet zich voor als illegaal werker uit Arnhem. Met mooie praatjes weet hij het vertrouwen van Van Viersen en Duinkerken te winnen, waarbij Duinkerken zijn betrokkenheid bij de groep Wielinga prijsgeeft. In de morgen van 31 oktober komt Touseul weer op bezoek bij Van Viersen en Duinkerken. Hij heeft twee ingepakte revolvers bij zich die aan Vincent moeten worden overhandigd, maar Van Viersen weigert die aan te nemen en wil er niets van weten. Even later meldt Duinkerken op de gang aan hoofdwachtmeester Van den Berg (van de verkeersgroep) dat de Sipo in het huis van Vincent wacht op zijn thuiskomst en vraagt om posten uit te zetten om hem op te vangen. De wachtmeesters Kamp en Wullink melden zich vrijwillig. In de middag komt het bericht dat Wullink door de Sipo is aangehouden en blijkt dat de "Arnhemsche ondergrondse strijder" weer bij Van Viersen en Duinkerken op het bureau is, nu om hen allebei en ook Kamp te arresteren.

De drie mannen worden naar de Sipo-dienststelle aan de Mr. Van Rhemenslaan gebracht, verhoord en vastgezet in de Koning Willem III-kazerne. Kamp schrijft over dit verhoor: "Ze wisten veel meer dan ik dacht. Over dat verhoor wil ik maar liever zwijgen, want dat is niet te beschrijven, er is maar een woord voor, beestachtig." Van Viersen schrijft – in een naar buiten gesmokkelde brief – over de

Hermanus Kamp (Kampen 1916 – Ermelo 1982). Gedomobiliseerd beroepskorporaal der huzaren Kamp treedt in augustus 1940 in dienst bij de Rijksveldwacht en krijgt als standplaats Epe. Bij de opheffing van de Rijksveldwacht gaat hij over naar de Marechaussee. Bij de politie-reorganisatie van 1 maart 1943 wordt hij aangesteld als wachtmeester bij de Staatspolitie, ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)' en geplaatst bij de Verkeersgroep Apeldoorn.

In april 1941 trouwt Herman met Seina en ze krijgen twee kinderen. Tijdens de bezetting is hij actief in de illegaliteit in Elburg (tijdens een detachering) en in Apeldoorn. Ook helpen Herman en Seina onderduikers en geven ze mensen gastvrij onderdak. Vanaf augustus 1943 tot aan de bevrijding woont het Joodse meisje Doortje Visser in hun huis aan de Hertenlaan. Op 31 oktober 1944 wordt Herman gearresteerd en komt terecht in de concentratiekampen Amersfoort, Neuengamme en Wöbbelin. In Wöbbelin is hij belast met het opruimen van de lijken. Hij overleeft deze hel en komt na vervoer meer dood dan levend aan in een ziekenhuis in

Tilburg. Na negen weken mag hij naar huis, maar moet nog maandenlang herstellen van tuberculose.

Herman ziet ook dat collega's die zich in de bezetting afzijdig hielden van enige vorm van verzet bij de opbouw van de nieuwe Rijkspolitie carrière maken. Hij wordt tegen zijn zin overgeplaatst naar 's Heerenberg, waar het gezin terecht komt in een kapot huis. Na 18 maanden een overplaatsing naar post Berkum, maar daar is geen huis beschikbaar en het gezin moet in Zwolle gaan wonen. Hij is teleurgesteld: "Toen het oorlog was, dachten we dat het beter zou worden en dat mensen elkaar zouden begrijpen en helpen, maar het is nog steeds zo [...] heb maling aan een ander, maar red je zelf ook al is het over de rug van een ander, maar dat kan ik niet. Ik hou van recht en eerlijkheid."

Het verblijf in de kampen heeft Herman lichamelijk maar ook geestelijk zwaar geraakt, hij heeft veel nachtmerries. Leren om hogerop te komen bij de Rijkspolitie wil niet meer lukken, waarvan ook het gezin de financiële nadelen

merkt. Gelukkig vindt hij in 1961 een nieuwe baan als conciërge bij het Christelijk Lyceum in Zwolle. Ook komt er erkenning! Op initiatief van Doortje Visser, het Joodse meisje van toen, ontvangen Herman en Seina op 20 december 1980 de Yad Vashem-onderscheiding uit handen van de Israëlische ambassadeur. Twee jaar later op 65-jarige leeftijd overlijdt Herman. In een gesprek met zijn zoon in 2014: "Mischien was het beter geweest, als vader het kamp niet had overleefd. De rest van zijn leven zat het hem niet mee."

visie van de Sipo: "Ik had moeten begrijpen dat V[incent] zoo vaak in Amsterdam zijnde, ondergronds werk deed, dat hij niet ziek was [...] en dat ik dat had moeten melden." Ook: "Men heeft gezegd dat ik moet blijven tot V gepakt is." Overigens zijn als gevolg van hun verhooren geen verdere arrestaties verricht, ook niet in de groep Wielinga.

Gevangenschap

Tijdens hun gevangenschap in de Koning Willem III-kazerne wordt op 9 november een bekende binnengebracht, hoofd-wachtmeester Van Bommel uit Apeldoorn. De vier mannen worden op 21 november overgebracht naar Kamp Amersfoort. Daar treffen ze nog een collega uit Apeldoorn, hoofd-wachtmeester Mackenbach. Frans van Viersen schrijft in een uit het kamp gesmokkelde brief dat hij met Van Bommel en Mackenbach al zijn tijd doorbrengt en dat Duinkerken hem 's avonds komt opzoeken. Ook: "Ik vind mij sterk vermagere en verouderden." Om te voorkomen dat zij voor de arbeidsinzet in Duitsland zullen worden ingezet, proberen de vier op basis van hun vroegere status van militair als krijgsgevangene te worden behandeld. Helaas, ze worden alle vier voor de *arbeitseinsatz* goedgekeurd.

Na ruim twee maanden vertrekt op 2 februari 1945 een transport van zo'n 220

gevangenen naar concentratiekamp Neuengamme, waar de trein twee dagen later aankomt. Op de 12e moeten ze weer op transport: 500 gevangenen komen in de nacht van 14 op 15 februari in Ludwigslust aan en lopen naar het oorspronkelijk voor krijgsgevangenen bedoelde *lager* Reierhorst. Vanuit dat kamp moeten ze als dwangarbeiders het ernaast geplande *auffanglager* Wöbbelin bouwen en dat onder zware winterse omstandigheden en slechte verzorging. **Frans van Viersen** overlijdt daar op 23 maart. Begin april trekken de gevangenen het nog niet afgebouwde Wöbbelin in, dat daarna overspoeld wordt door duizenden gevangenen uit andere kampen. Er is slechts één waterpomp, nauwelijks iets te eten, de gevangenen zijn volledig aan hun lot overgelaten. Op 16 april overlijdt ook **Jan Duinkerken**.

Op 2 mei wordt Wöbbelin door de US 82 Airborne Division bevrijd. Ze treffen daar massagraven en honderden doden op het terrein en in de barakken. Voor de overlevenden worden snel noodvoorzieningen geregeld, maar dat komt voor velen te laat. **Piet Mackenbach** en **Marcel van Bommel** overlijden op respectievelijk omstreeks 15 en 22 mei in een noodhospitaal in Ludwigslust. Ook Herman Kamp komt in dit hospitaal terecht, herstelt enigszins en wordt overgevoerd naar Parijs. Op 2 juni komt hij per trein aan in

Tilburg, wordt daar negen weken in een ziekenhuis verpleegd en moet nog vele maanden revalideren.

De Amerikanen dwingen de inwoners van Wöbbelin en omliggende plaatsen tot het (her)begraven van de slachtoffers. In tien weken *lager* Wöbbelin zijn meer dan duizend gevangenen omgekomen. Er zijn geen aanwijsbare graven van Frans van Viersen, Jan Duinkerken, Piet Mackenbach en Marcel van Bommel.

Antoine Touseul (1921-1991), geboren te Breda, zoon van een Franse vader en Belgische moeder. Hij raakte in maart 1944 als Waffen-SS'er gewond aan het Oostfront, en ging werken bij de Sipo in Antwerpen en daarna in Apeldoorn. Door het Bijzonder Gerechtshof te Arnhem werd hij in 1949 tot de doodstraf veroordeeld, later omgezet in een levenslange gevangenisstraf. De zaak aangaande Van Viersen, Duinkerken en Kamp werd niet in de beschuldigingen meegenomen. Touseul ontsnapte op 26 december 1952 met nog zes anderen uit de gevangenis van Breda en was sindsdien spoorloos. Pas in 2009 werd hij - althans zijn grafsteen - gevonden op een begraafplaats in Aken (D).

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactie-adres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marchaussee4045@gmail.com.

Jack Vlaming legt voorzittershamer neer

Tijdens de laatste Algemene Reünie van SMC op 1 november in Harskamp kondigde brigadegeneraal b.d. Jack Vlaming na ruim twaalf jaar zijn afscheid aan als voorzitter van onze Stichting Marechaussee Contact. Hij presenteerde meteen zijn opvolger: generaal-majoor b.d. André Peperkoorn. Op 31 januari 2019, bij de laatste door Jack voorgezeten bestuursvergadering legde hij de voorzittershamer definitief neer.

Jack Vlaming heeft een bijzondere carrière bij de Koninklijke Marechaussee achter de rug. Hij was commandant van de Bijzondere Bijstands Eenheid van de Krijgsmacht en verzorgde in die periode de paraatheid en geïntensivering van deze voor terrorismebestrijding bestemde eenheid. Hij bekleedde diverse belangrijke commandofuncties: commandant van 101 Bataljon KMar, District KMar Noord-Brabant, District KMar Utrecht en District KMar Schiphol. Ook vervulde hij staffuncties, vooral op het gebied van human resources en werd een jaar uitgezonden als Provost Marshal van de Multinational Force and Observers in de Sinäi. Hij beëindigde zijn loopbaan in de rang van brigadegeneraal als directeur Operatiën van de KMar tevens plaatsvervangend bevelhebber der KMar.

Voorzitter van SMC en museum-directeur

Medio 2005 ging Jack met functioneel leeftijdsontslag en werd vrijwel meteen daarop tot vicevoorzitter van onze stichting

benoemd. Een klein jaar later nam hij het voorzitterschap van les Keijzer over, die van 1984 tot 6 april 2006 voorzitter was. Naast zijn functie van SMC-voorzitter werd hij in 2012 als directeur van het Museum der Koninklijke Marechaussee aangesteld. Hij heeft het museumteam in een moeilijke fase, veroorzaakt door allerlei veranderingen, snel in een rustig en harmonieus vaarwater gekregen. Begeleidde de overgang van het museum en de collectie naar de nieuw opgerichte Stichting Defensiemusea en behartigde daarbij de belangen van zowel de KMar, het Marechausseemuseum en het personeel. De functie van directeur moest hij in het najaar 2015 wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd met gezonde tegenzin overdragen.

Vrede en veiligheid

Vrede en veiligheid zijn belangrijke pijlers in de samenleving, zowel op nationaal als internationaal niveau. Erkenning en waardering voor de mensen die zich hiervoor inzetten. Zij moeten

ook kunnen rekenen op steun als dat nodig is. Als SMC-voorzitter woonde hij, als vertegenwoordiger van de 'brede marechaussee-gemeenschap', regelmatig vergaderingen, samenkomsten en herdenkingen bij en hield vele openings- en gedenktoespraken. Ook steunde hij actief de veteranenzorg binnen de KMar en bracht, de laatste jaren vaak vergezeld door partner Virginia, trouw bezoek aan individuele personen die ernstig ziek waren of die worstelden met tijdens hun missie(s) opgedane ervaringen.

Contacten en communicatie

Onder zijn tomeloze energie kwamen onder meer wijzigingen van de statuten en huishoudelijk reglement tot stand en heeft hij, min of meer extern gedwongen, binnen de stichting een reünievereniging opgericht. Jack hield warme contacten met Commandant KMar en zijn staf, en genoot veel vertrouwen. Steeds weer wist hij, door zijn contacten met alle geledingen binnen de KMar, de band te smeden die ons allen

2018, Roermond, Indië-herdenking

2000, Den Haag, NLVD, introductie SMC-banier

bindt. Ook was hij vele jaren voorzitter van de redactiecommissie van ons alomtgewaardeerde tijdschrift Marechaussee Contact en schreef immer zijn 'Observaties'. Tevens verzorgde hij mede de digitale SMC-Nieuwsbrief, die elke zondag verschijnt.

Onderzoek Nederlands-Indië

'Dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950'. Dit onderzoek kan aldus de scheidende voorzitter de pijn van oude wonden doen herleven "en daar maak ik mij zorgen over." Familieleden/nabestaanden van onze Indië-gangers, wanneer zij door de onderzoekscommissie worden benaderd, roept hij op om zich bij SMC voor coördinatie, advies en ondersteuning te melden. Zij kunnen daarom ook begunstiger van onze stichting kunnen worden. Jack blijft namens SMC zitting houden in de daartoe door het Veteranen Platform ingestelde commissie en zal daarin blijven wijzen op het waarom en de omstandigheden waaronder toentertijd dingen zijn gebeurd in de context van die tijd. "Onze wettige regering heeft destijds 160.000 militairen naar dat deel van ons Koninkrijk gestuurd, de meesten op niet-vrijwillige basis. Van deze 160.000, vaak jonge militairen, zijn ruim 6000 in het voormalige Nederlands-Indië omgekomen. Velen hebben daar drie of vier jaar, onder vaak moeilijke omstandigheden, moeten dienen. Bij terugkeer werden ze veelal met de nek aangekeken en dan nu, na al die jaren, weer een trap na krijgen. Ik vind dat in- en intriest..."

Minder belichte verdiensten

Naast zijn militaire loopbaan en functie

2016, Bronbeek, SMC-reünie Boerma-Plaizier/MPiII

als museumdirecteur zijn er ook andere, brede en grote verdiensten als vrijwilliger die al die lange jaren onderbelicht waren. Met zijn expertise met betrekking tot protocollaire aangelegenheden en historische kennis heeft hij ingestemd zitting te nemen in de Traditiecommissie van de KMar. Tevens heeft Jack zich bereid getoond zich in te zetten binnen de Commissie Toekenning Waarderingen van de KMar. Deze commissie buigt zich over de toekenning van eremetaal aan marechausseepersoneel dat veelal in uitzonderlijke omstandigheden zeer moedig heeft opgetreden. Zijn kennis en inzicht over het onder bijzondere omstandigheden moeten werken en zijn natuurlijk overwicht, maken dat zijn weging van de voorliggende dossiers bijzonder op prijs wordt gesteld.

Ook vervulde hij enige tijd het voorzitterschap van de Vereniging Officieren KMar. Weer een functie waarmee hij gestalte gaf aan de doelstelling van SMC: de ideële belangenbehartiging en het onderhouden en vernieuwen van vriendschappelijke en kameraadschappelijke contacten tussen hen die werkzaam zijn of werkzaam waren bij de KMar, het Korps Militaire Politie/ KMar en het Korps Politietroepen. Ook nog vandaag blijkt de onderlinge waardering van de diverse groepen. Momenteel is Jack beschermheer van de Stichting Re-enactment Dienstplichtig Marechaussees (SRDM) en Historisch Depôt Koninklijke Marechaussee.

Tegenslagen

Tijdens zijn voorzitterschap SMC waren er helaas ook droeve gebeurtenissen in de privésfeer. Jack verloor zijn echtgenote Willie in 2014 na een ernstige ziekte. Hij belandde tot twee keer toe na een val met ernstige letsels in het ziekenhuis.

Waarom stoppen?

"Tot op de dag van vandaag geniet ik er van om samen met de overige leden van het bestuur leiding te geven aan onze stichting en daarmee mee te helpen aan het onderhouden van de onderlinge band met zo velen. Ik merk echter dat het ook voor mij na dertien jaar moeilijk wordt om alle ontwikkelin-

gen in het Wapen adequaat te volgen. De generaals ken ik nog goed, veel hoofdofficieren en daarmee gelijkgestelde burgerambtenaren echter niet meer. Voor de relatie met de KMar is dat minder wenselijk. Daarom heb ik dan ook besloten om mijn functie binnen het bestuur ter beschikking te stellen. Gelukkig heb ik generaal Peperkoorn, die eind 2018 met functioneel leeftijdsontslag is gegaan, bereid gevonden om mij op te volgen. Ik ben zeer verheugd en dankbaar dat een man van zijn kwaliteiten mij als voorzitter wil opvolgen. Met zijn aantreden blijft de relatie met ons Wapen optimaal."

Waardering

Jack Vlaming, en daar zullen de SMC-begunstigers het unaniem over eens zijn, was een goede en gewaardeerde voorzitter van onze stichting: een stichting voor mensen die de KMar een warm hart toedragen en die een muur van vrienden vormen rond het Wapen. Hij was en is daar het toon- en boegbeeld van. Jack, onze welgemeende dank en we wensen jouw opvolger alle succes toe.

2018, Harskamp, Algemene SMC-Reünie

PCKMar bij afscheid benoemd tot ridder

Generaal-majoor André Peperkoorn is bij zijn afscheid benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau met de zwaarden. Minister Ank Bijleveld speldde hem de onderscheiding op.

De plaatsvervangend Commandant Koninklijke Marechaussee kreeg de onderscheiding voor zijn enorme inzet van de afgelopen 39 jaar. Hij leverde vele bijzondere en waardevolle bijdragen. Zijn deskundigheid, doorzettingsvermogen, visie, niet aflatende betrokkenheid bij het belang van de Koninklijke Marechaussee en zijn bereidheid steeds een stap extra te zetten, waren zeer groot.

Commandant Koninklijke Marechaussee luitenant-generaal Harry van den Brink roemde de uitgebreide staat van dienst van Peperkoorn. Hij sprak over de grote bijdrage die hij leverde, onder andere in de tijd dat hij bij de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten werkte. Ook werd Peperkoorn geprezen om

zijn rol als eerste commandant van het Landelijk Tactisch Commando (LTC). Het Trompetterkorps der Koninklijke Marechaussee speelde de speciaal voor deze gelegenheid gecomponeerde 'Generaal Peperkoornmars'.

Bron: KMarMagazine

Reünie Bonaire

Op woensdag 19 december 2018 vond in het Marechausseemuseum te Buren de eerste reünie 'Caribisch Nederland' plaats.

Na de staatkundige veranderingen van 10 oktober 2010 hield het land Nederlandse Antillen op te bestaan. De eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) werden 'openbare lichamen', zeg maar gemeenten van Nederland. Gezamenlijk worden deze eilanden 'Caribisch Nederland' genoemd. De Koninklijke Marechaussee kreeg haar eigen wettelijke taken op deze eilanden volgens artikel 5 van de Veiligheidswet BES. Marechaussees werden geplaatst bij de Brigade KMar Caribisch Gebied, afdeling BES, als ook bij het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN). Het KPCN was onderbezet en KMar-personeel ondersteunde de Basis Politie Zorg, de Recherche en de afdeling Zeden. Zowel de KMar BES als ook het KPCN, het Recherche Samenwerking Team (RST), het Openbaar Ministerie (OM) en de Rechterlijke macht werken voor het Ministerie van Justitie in Nederland.

Tijdens deze reünie was een goede mix

aanwezig van de collega's van het eerste uur: de pioniers voor wat betreft de handhaving, opsporing, vervolging en veroordeling op de BES-eilanden na 10 oktober 2010. Alle diensten waren vertegenwoordigd: KMar, RST, KPCN, OM, NFI en Rechterlijke macht. Verschillende organisaties die een unieke en maximale samenwerking hadden op de drie BES-eilanden en die elkaar waar nodig snel vonden en ondersteunden: korte lijnen, slagkracht en daadkracht. Een bijzondere periode waarin ook gezamenlijk mooie onderzoeken werden uitgevoerd. Vele 'boeven' werden

aangehouden en uiteindelijk veroordeeld. Alle reünisten en hun gezinnen woonden op Bonaire maar zijn inmiddels al weer geruime tijd terug in Nederland. De gemene deler was: er gaat thuis geen week voorbij of het leven, wonen en werken op Bonaire wordt thuis wel benoemd. Een hele mooie middag bestaande uit: een rondleiding door het museum, gezamenlijk herinneringen ophalen en onderlinge banden weer verstevigen, en een gezamenlijke maaltijd ter afsluiting. Op naar een volgende reünie maar dan met echtgenoten, echtgenotes en partners.

Redactie zoekt versterking!

I Door: Henk Westland

Door een team van vijf enthousiaste vrijwilligers, met een KMar- en KL-achtergrond, wordt elke twee maanden **Marechaussee Contact** gemaakt. Vrijwilligers die een tijdschrift maken waarin u zich herkent en die er naar streven de kwaliteit constant te verbeteren. Een team met korte lijnen dat snel kan handelen, maar door de kleine bezetting wel kwetsbaar is. Geen van ons komt uit de journalistieke of redactionele wereld. Ik neem u kort mee naar de totstandkoming van **Marechaussee Contact** en naar wie we op zoek zijn.

Zes keer per jaar een tijdschrift uitgeven betekent zes redactievergaderingen, vaak in het Marechausseemuseum te Buren. Eén collega zit de vergadering voor en één is de eindredacteur van het tijdschrift. We spreken eerst over de laatst verschenen MC: de ontvangen reacties, de geconstateerde fouten en wat er beter had gekund. Daarna gaat het over de realisatie van de nieuwe MC, waarvan de kopij twee en halve week later bij de opmaak moet liggen. De conceptinhoud voor dit nummer en wie welke tekst met bijbehorend foto's en illustraties aanlevert, is besproken in de vorige redactievergadering. Maar tussentijds kan er wel eens wat veranderen... Alles gebeurt overigens digitaal!

MC maken we in samenwerking met een vormgever en een drukker. Een tijdschrift vormgeven en laten verschijnen betekent strak plannen. Aan het einde van elk jaar maken we een planning, uiteraard in overleg met de partners, zodat er heldere deadlines zijn. De drukker maakt afspraken met de postbezorger.

Wie welke onderwerpen binnen onze redactie behartigt, ligt in grote lijnen vast. In overleg hiervan afwijken is altijd mogelijk. We krijgen ook kopij aangeboden of we kunnen interessante publicaties overnemen die in andere media zijn verschenen. Verantwoordelijk voor de coördinatie van de totstandkoming van MC is de eindredacteur. Die bewaakt de deadlines, stuurt de redacteurs/tekstschrijvers aan, controleert de bijdragen inhoudelijk en tekstueel, bepaalt de finale inhoud van een uitgave, maakt opmaakaanwijzingen en is de contactpersoon met de vormgever. Nadat enkele proeven zijn verschenen, geeft de eindredacteur de finale versie in druk.

De eindredactie wordt nu door één redactielid uitgevoerd. We zoeken uitbreiding met een redactielid met affiniteit voor dit soort werk met de volgende competenties:

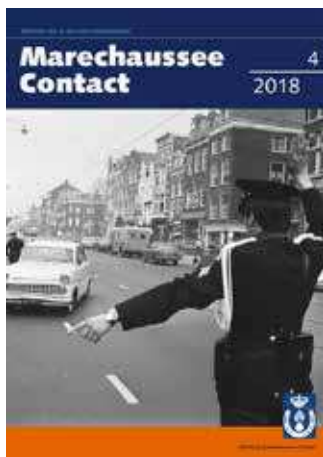
- beschikken over een goed taalgevoel (controleert bijdragen op taal- en spelfouten en corrigeert deze, stimuleert modern vlot taalgebruik);
- leiding kunnen geven (niet alleen redacteurs aan het werk zetten, maar hun bijdrage ook van commentaar voorzien; een eindredacteur moet feedback kunnen geven);
- stressbestendig zijn (de planning is leidend);
- flexibel zijn (schrijft ook aan eigen artikelen, beoordeelt foto's op kwaliteit en bruikbaarheid, bewerkt foto's, denkt na over lay-out, reageert op plotselinge verstoring van de planning, zoekt altijd naar verbetering);
- een brede interesse hebben in het heden en verleden van de Koninklijke Marechaussee (missies, dienstplicht e.d.);
- beschikken over goede digitale vaardigheden (Word, Excel, e-mail, fotobewerking, WeTransfer, bestandsformaten, (un)zippen, resolutie, cloudopslag, scannen e.d.).

Wilt u ons redactieteam komen versterken?

De voorkeur gaat uit naar collega die nog niet zo lang geleden de actieve dienst heeft verlaten, dus nog voeling heeft met de Koninklijke Marechaussee van nu en de jonge geschiedenis. Bent u oud-dienstplichtig marechaussee en werkzaam of werkzaam geweest in de journalistiek als (eind)redacteur dan willen we óók graag met u praten.

Een nieuw redactielid zal worden begeleid en ingewerkt om een goed gevoel te krijgen voor de werkzaamheden. Enkele rubrieken (bijvoorbeeld: agenda, personalia, SMC, secretariaat) krijgt een het nieuwe redactielid onder zijn of haar hoede. Na een inwerkperiode spreken we in de redactievergadering af wie verantwoordelijk is voor de eindredactie van (een deel van) een uitgave van MC.

Wilt u ons komen versterken en/of wilt u meer informatie? Neem dan per e-mail contact op met de redactie: redactie@marechausseecontact.nl en we maken een afspraak om kennis met elkaar te maken. O ja, een SMC-vrijwilliger ontvangt een vergoeding conform de regels van de Belastingdienst.

Nieuwe begunstigers

C.P.C. Kuys

Ber 1976

EULEX-KOSOVO

J. Lopers

Dpl 61-5

Ned. Nieuw-Guinea

N.J. Strolenberg

Ber 72-4

Wij heten de nieuwe begunstigers van harte welkom. In totaal vormen nu 2481 begunstigers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

R.A. Baan

Geboren 3 april 1944

Overleden 13 december 2018

Ber 63-1

A.J. Berlee

Geboren 16 september 1917

Overleden 21 januari 2019

Ber KNIL; St MPV

W. Bot

Geboren 14 december 1931

Overleden 15 augustus 2018

Ber 51-1

W.J. Dorland

Geboren 25 april 1940

Overleden 13 december 2018

Ber 58-4

P.J. Goossen

Geboren 27 maart 1932

Overleden 7 januari 2019

Ber 51-3

P.A. Hoekman

Geboren 19 mei 1937

Overleden 6 december 2018

Dpl 57-1

M.J. Janssen

Geboren 26 mei 1936

Overleden 27 september 2018

Dpl 56-2

R. ten Kleij

Geboren 18 augustus 1943

Overleden 1 januari 2019

Ber 61-6

J. Klooster

Geboren 18 augustus 1938

Overleden 17 december 2018

Dpl 58-6

P. Kok

Geboren 6 maart 1937

Overleden 11 januari 2019

Dpl 56-4

C. van der Kooij

Geboren 22 februari 1936

Overleden 11 december 2018

Dpl 55-6

T. Maagendans

Geboren 8 november 1942

Overleden 6 september 2018

Dpl 62-2

G.J.W.B. Tenten

Geboren 5 januari 1946

Overleden 26 november 2018

Ber 70-4

S. Tilstra

Geboren 23 oktober 1940

Overleden 5 december 2018

Ber 61-4; UNIFIL; MFO

G.A.J. van Vuuren

Geboren 14 juni 1947

Overleden 7 december 2018

Ber 67-2

H.F.X. van Vuuren

Geboren 29 juni 1936

Overleden 4 september 2018

Dpl 56-3

C. van de Weerd

Geboren 16 april 1942

Overleden 18 januari 2019

Ber 60-3

N.S. van Zalinge

Geboren 21 maart 1944

Overleden 13 januari 2019

Dpl 63-4

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee
Contact betuigen de
nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van begunstigers)

Penningmeester

Piet van Sprang
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Begunstigersadministratie en werving

Cor de Boom
Johan Frisplein 23, 8071 LX Nunspeet
0341-257129
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen als begunstiger, wijzigen van (e-mail)adressen e.d.)

Administratie begunstigersbijdragen

Gerrit Sels
0299-471242
begunstigersbijdragen@marechausseecontact.nl
(informatie over en verwerking van begunstigersbijdragen; bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Bert van Horen
06-47776206
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijjnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvharten@zeelandnet.nl

Webmaster

Roel Bouwman
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Roel Bouwman
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met o.m. de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden als begunstiger van SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2475 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

Begunstiger worden?

De jaarlijkse bijdrage is € 15,- voor in Nederland wonende begunstigers en € 20,- voor in het buitenland wonende begunstigers. Bij een aanmelding voor minimaal twee jaar wordt zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument' toegezonden. Aanmelden kan op de website met het aanmeldingsformulier (onder tab bestuur/aanmelden).

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (Ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC-begunstiger die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC-begunstigers.

Nuldlijjnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijjnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

EEN BIJZONDER MUSEUM IN VELE OPZICHTEN

Beleef de wereld van de oudste politieorganisatie van Nederland en onderzoek het verleden, heden en toekomst van de Koninklijke Marechaussee. Leer de taken van de Marechaussee kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken.

Kijk mee over de schouders van de Brigade Speciale Beveiliging en bij de dynamische taken van de Koninklijke Marechaussee op

onze luchthavens. Zie kogelinslagen in een gepantserde autodeur, ervaar de robuustheid van een gepantserd rupsvoertuig en maak een stoere foto zittend op een motor in Marechausseekleding. Waan jezelf een echte Marechaussee door een misdrijf op te lossen (te reserveren evenement).

Het Marechausseemuseum.

Een bijzonder museum in vele opzichten!

Onderzoek & beleef

Meer weten over het museum: www.marechausseemuseum.nl

Weeshuiswal 9 | 4116 BR Buren | T (0344) 571256 | E postbus@marechausseemuseum.nl